

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLIII | NÚM. 2225
2,90€ | 15 MAIG 2022

Un centenar de persones va participar en la Caminada Sinodal de l'arxiprestat de Sant Feliu de la diòcesi de Sant Feliu de Llobregat.

Comunió, participació i missió

Les diòcesis s'impregnen de l'esperit sinodal

P 3 i 8-12

P 24-27

Agustí Codinach

Sergi Gordo:
«A l'arxidiòcesi de
Barcelona hi ha entusiasme
pel proper Sínode»

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

MN. MIQUEL RAMÓN
Director

L'Esperit i el Sínode

Durant els segles XVII al XIX hi havia un corrent de pensament anomenat deïsm, molt estès entre els científics de l'època. El deïsm consistia en una concepció del món en la qual Déu només actuava per iniciar el moviment inicial del cosmos, però que després no era necessari per mantenir-lo en funcionament i, per tant, es retirava de la seva creació. S'anava descobrint cada vegada més l'autonomia de les ciències i el dinamisme de l'univers; de manera que això significava que Déu només era necessari a l'inici, com un gran rellotger la funció del qual només seria posar en marxa la gran maquinària del món, que Ell ha dissenyat.

La teologia i la filosofia actuals ens parlen més aviat de l'obra de Déu com una creació contínua, on Déu no només és al principi, sinó durant tot el desplegament de l'univers en el temps. Aquesta aproximació ens mostra un Déu provident que sosté constantment la creació i que la va dotant de les seves capacitats i dels seus dinàmismes propis. Déu està a l'inici i al final (Crist és alfa i omega), però també en tot el procés històric i en el desenvolupament d'una creació continuada.

Aquesta imatge, treta de la cosmo-

logia teològica actual, ens pot ajudar a comprendre millor quina és l'acció de l'Esperit Sant en el procés sinodal en què estem immersos. No podem caure en una comprensió deïsta de l'acció de l'Esperit. Semblaria com si, anàlogament, l'Esperit hagués estat absent de la vida de l'Església i ara, degut a l'esdeveniment del Sínode, ara sí, ens parlarà amb claredat i amb veritat per tal de portar endavant un nou pas en la història de l'Església. Aquesta aproximació ens porta a pensar que l'Esperit ha estat absent, com si s'hagués retirat de la vida de l'Església, i que ara nosaltres ens proposem escoltar-lo com si fos la primera vegada que ens parlés.

No podem oblidar que l'Esperit és enmig nostre des del dia de Pentecosta, quan el Senyor alena sobre els deixebles, tot entregant-los-el. De manera que l'obediència a l'Esperit passa per acollir amb cura tota la tradició dels vint segles de l'Església; ja que és on històricament s'ha manifestat la creativitat de l'Esperit enmig dels homes, tot portant la barca de Pere pel mar de la història. Per escoltar l'Esperit, primer cal aprendre què ha estat dient fins ara. D'aquesta manera, aprenent la seva gramàtica, podrem comprendre què ens demana en el nostre temps.

Contingut

03

Editorial

05

La setmana

06

Opinió

08

En primer pla

13

Vida eclesial

22

Opinió

24

L'entrevista

28

Carta dominical

30

Bíblia

32

Litúrgia

34

Espai lectors

36

Cultura

46

Agenda

47

Des del carrer

Els catòlics de ritu oriental

PÀGINA 20-21

34

Pasqua a Núria: tan a prop del cel!

Nova recerca al voltant dels màrtirs de Tàrraco

PÀGINA 16-17

El cardenal Carlos Amigo, in memoriam

PÀGINA 19

47 Olalla Wallin, creadora del nou logo de «Catalunya Cristiana»

La setmana en tuits

MIQUEL PUEYO
@MIQUELPUEYO

Alcalde de Lleida

El Ple de la Paeria aprova per unanimitat concedir al Dr. Joan Viñas la Medalla de la Ciutat. Vull agrair al Dr. Viñas tot l'esforç dedicat a la ciència, a la medicina i a fer de Lleida una ciutat referent en l'àmbit de l'educació i la ciència

FRANCINA ARMENGOL
@F_ARMENGOL

Presidenta del Govern de les Illes Balears

Només els enemics de la democràcia són capaços d'insultar un demòcrata com el pare Massot. Un intel·lectual de primer ordre, un ambaixador de la nostra cultura, un exemple a seguir el llegat del qual transcendirà molt més enllà que l'odi de qui avui l'ataca. Vergonya

DAVID BRUMÓS
@DAVIDDEREUS1974

Catòlic de Reus

Hi ha un catolicisme que no para de proposar canvis cada cop més agosarats per aconseguir tornar a ser rellevants, no us voldria decebre, però canviem el que canviem mai en vida nostra tornarem a ser rellevants i massius, concentrem-nos almenys a ser fidels

CARDENAL JOAN JOSEP OMELLA
@OMELLACARDENAL

Arquebisbe de Barcelona i president de la CEE

M'uneixo en la pregària per les ànimes dels tres morts en un incendi declarat aquesta matinada en un pis de Santa Coloma de Gramenet (Barcelona). Reso per totes les víctimes d'aquest sinistre i pels seus familiars

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Càritas, ben integrada

El president de Càritas espanyola, Manuel Bretón, va participar el 5 de maig a Barcelona en el fòrum econòmic del Cercle d'Economia. Unes hores abans, en una entrevista al programa *El Matí* amb Pol Marsà, va repassar els principals problemes socials i econòmics que pateix ara Espanya, sobretot a partir de l'últim informe FOESSA, que confirmava que una de cada tres famílies pateix problemes d'habitatge, mentre s'aguditzava la bretxa digital.

Bretón va destacar que, de la seva ponència, el més important és «l'agraïment als organitzadors perquè es parla de les repercussions d'una crisi on Càritas pot aportar molt». A més, va comentar que, des de l'inici de la pandèmia, «s'han sumat molts problemes, sobretot la crisi sanitària i ara la guerra d'Ucraïna». El president de Càritas espanyola va recordar que «l'informe FOESSA es basa en 37 indicadors que han situat l'habitatge i la feina com els dos grans problemes socials». Igualment, va dir que «les mesures de l'Administració poden donar solucions a llarg termini, però les 7.000 portes de Càritas són molt necessàries ara mateix».

L'efemèride de la setmana

16 de maig del 1920: a Roma, el papa Benet XV canonitza santa Joana d'Arc.

Zoom

EDUARD BRUFAU

Ana Palacios Rubio

La solidaritat amb el poble ucraïnès no s'atura. El pare Àngel, fundador de Missatgers de la Pau, i sor Lucía Caram, responsable de la Fundació del Convent de Santa Clara de Manresa, fan una crida a empreses i particulars per aconseguir portar a Ucraïna 30 ambulàncies i cotxes totterreny, així com desfibril·ladors i equips de reanimació. Qui hi vulgui col·laborar, pot contactar amb la Fundació del Convent de Santa Clara (fundaciodelconventdesantaclara.org – 938 734 928) o amb l'associació Missatgers de la Pau (mensajerosdelapaz.com – 913 643 940).

DES DEL MONESTIR

JAUME GABARRÓ

Monjo de Solius

Resurrecció segons els bisbes

El bisbe Francesc de Girona, suara traspassat, en l'escrit per al dia del Seminari d'aquest any, deia: «Personalment considero que les causes més importants [de la manca de vocacions al presbiterat] són la feblesa de l'experiència de la trobada amb Jesucrist, i la poca vitalitat de les comunitats parroquials.» Justament, el seu lema episcopal era «Perquè tingueu vida». Vida de fe en el Ressuscitat, com diu l'epíleg de l'Evangeli segons Joan: «Els [senyals] que hi ha aquí han estat escrits perquè cregueu que Jesús és el Messies, el Fill de Déu, i, creient, tingueu vida en el seu nom.» Vida en l'experiència personal, i també en la comunitària.

El bisbe emèrit Carles, sortosament entre nosaltres, té per lema «La veritat us farà lliures» (Jn

8,32). Entenc que és «la veritat de l'evangeli» (Ga 2,14), «l'evangeli que us salva» (Ef 1,13), «la paraula de la veritat... que creix i dona fruit en tot el món» (Col 1,5-6), que ens allibera de la mentida i de la mort. «Tot-hom qui peca és esclau» (Jn 8,34), però el Fill ens fa lliures de debò, fills adoptius del Pare, com va dir el Ressuscitat a Maria Magdalena: «Ves a trobar els meus germans i digues-los: Pujo al meu Pare, que és el vostre Pare» (Jn 20,17).

L'anterior bisbe (1973-2001), Jaume, té un lema veritablement sintètic, *Surrexit Dominus*, «El Senyor ha ressuscitat», que fa diana en el nucli central de la fe: «Si Crist no ha ressuscitat, la nostra predicació és buida, i buida és també la vostra fe ... si Crist no ha ressuscitat, la vostra fe és il·lusòria, encara

viviu en els vostres pecats ... Si l'esperança que tenim posada en Crist no va més enllà d'aquesta vida, som els qui fem més llàstima de tots els homes» (1Co 15,14.17.19).

Els relats de la resurrecció i les aparicions de Jesús són per a nosaltres i arriben a nosaltres. Per Pasqua l'Església canta: «Avui és el dia en què ha obrat el Senyor.» Aquest dia encara és viu, i els cristians en som testimonis.

Ho són els bisbes de Girona i, naturalment, tots els altres.

Per Pasqua l'Església canta: «Avui és el dia en què ha obrat el Senyor»

IGNASI DÍAZ

Professor de Religió catòlica d'Institut públic

Fa uns dies, una alumna de religió va compartir a la classe: «Ens ha dit la catequista que l'infern no existeix.» Segurament, la catequista volia corregir una imatge deformada de l'infern, però el resultat va ser que l'alumna es va quedar amb una afirmació contrària al Magisteri de l'Església. Quan els alumnes em pregunten si els ateus aniran a l'infern, els comparteixo el vídeo del papa Francesc en què en parla.

El *Compendi* explica magistralment com es concilia l'existència de l'infern amb la infinita bondat de Déu: «És el mateix home qui, amb plena autonomia, s'exclou voluntàriament de la comunió amb Déu si, en el moment de la pròpia mort, persisteix en el pecat mortal, rebutjant l'amor misericordiós de Déu» (n. 213). I sant Agustí ensenya:

LA SAL DE LA TERRA

La corrupció, a l'infern?

«Déu, que et va crear sense tu, no et salvarà sense tu.» Per tant, no hem estat creats per ser «marionetes»; Déu és tan respectuós amb la nostra llibertat que no ens obligarà a viure eternament amb Ell si nosaltres no ho volem.

Dante Alighieri, a la *Divina Comèdia*, al capítol dedicat a l'infern el descriu com una sèrie de cercles que s'enfonsen, apropant-se progressivament a Satanàs segons la magnitud dels pecats dels condemnats. Els que hi surten més mal parats —més que els assassins, els

heretges, els lladres, els adúlter— són els corruptes.

Però, com podem estimar el corrupte? Diu el papa Francesc: «Estimar-lo bé és buscar de diferents maneres que deixi d'oprimir, és prendre-li aquest poder que no sap utilitzar i que el desfigura com a ésser humà» (*Fratelli tutti*, n. 241).

Moltes vegades m'han vingut al cap les paraules d'un prelat: «La perfecció al Cel!» Ara bé, no existeix el perill que sota aquesta afirmació es puguin justificar tot tipus de pecats i d'abusos? Potser ha arribat l'hora de recordar que estem cridats a viure la «perfecció» aquí a la terra, a ser sants, a «portar el Cel» al nostre entorn i a unir-nos, amb el papa Francesc, a una «croada» contra la corrupció, començant pel si de l'Església.

Potser ha arribat l'hora de recordar que estem cridats a viure la «perfecció» aquí a la terra

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Pa per al camí

El passatge de l'Evangeli de Joan que hem llegit aquest cinquè diumenge de Pasqua ens deixa un missatge molt clar: l'amor als nostres germans és el distintiu més important dels seguidors de Jesús. «Tothom coneixerà que sou deixebles meus per l'amor que us tindreu entre vosaltres» (Jn 13,35).

Diu el papa Francesc que l'amor és el document d'identitat del cristià, és a dir, l'únic document vàlid per ser reconeguts com a deixebles de Jesús. I continua dient que, com qualsevol document d'identitat, caduca si no el renovem.

El Senyor ens ha donat un gran regal amb què podem renovar durant tota la vida l'amor a Déu i als nostres germans, és l'Eucaristia. L'Eucaristia és l'aliment que sosté la nostra existència. És pa per al camí. A l'Eucaristia, Jesús ve a nosaltres per donar-nos el seu cos i la seva sang. I és que Jesús és el pa de vida. Ell mateix ens ho diu a l'Evangeli: «Qui menja aquest pa, viurà per sempre.» (Jn 6,51)

Hi ha un fragment del primer llibre dels Reis que ens pot ajudar a viure l'Eucaristia. En aquest passatge, llegim un episodi de la vida del profeta Elies. Va ser un home a qui Déu havia donat la missió de lluitar contra les injustícies del seu temps. És per això que va tenir grans conflictes amb els poderosos de la seva

època. En un d'aquests conflictes es va veure forçat a fugir al desert. Després de caminar tota una jornada sota un sol abrasador, Elies va caure exhaust i va desitjar la mort. Ja no podia més. Va ser en aquell instant que el Senyor li va dir: «Aixeca't i menja» (1Re 19,5). En aquell moment, Elies es va aixecar i va veure davant seu un pa cuit i una gerra d'aigua. El profeta, enfortit amb aquell menjar, va seguir amb la missió que Déu li havia encarregat.

També a nosaltres ens pot passar el mateix que al profeta Elies. Sovint sentim que ens fallen les forces o que ens costa ser fidels als compromisos amb els nostres germans. Tot i això, a l'Eucaristia, Jesús també ens ofereix el seu menjar i la seva beguda perquè ens alimentem; el camí és llarg i necessitem la seva força.

Els sants han viscut amb intensitat l'Eucaristia. Expliquen els biògrafs de santa Teresa de Calcuta que un dia li van preguntar què calia fer per servir els més pobres. La santa va respondre sense dubtar: «Celebrar bé l'Eucaristia.»

Benvolguts germans i germanes, Crist ens crida a ser bon pa per als nostres germans. En un món ferit per la solitud, la pobresa i el patiment, si guem comunitats cristianes que celebren, anunciïn i visquin l'Eucaristia.

Fent camí junts

**El Sínode de la Sinodalitat convida
a la participació de tothom**

Trobada sinodal a Vilanova i la Geltrú que va congregar unes 120 persones el 19 de febrer.

El 15 d'agost és la data límit per presentar a la Secretaria General del Sínode dels Bisbes la síntesi de les consultes previstes per a la fase inicial diocesana del Sínode sobre la Sinodalitat amb el tema *Per una Església sinodal: comunió, participació i missió*. La Secretaria General va ampliar el termini de lliurament del material a causa de les múltiples peticions sobre la necessitat de comptar amb més temps per a l'escolta i el diàleg. Algunes diòcesis ja han completat les consultes i es preparen per clausurar aquesta fase diocesana del procés sinodal.

En declaracions a *Catalunya Cristiana*, el teòleg veneçolà Rafael Luciani, membre de la Comissió Teològica del Sínode dels Bisbes, comenta que «a partir de la seva elecció, el papa Francesc ha fet una sèrie de gestos i paraules que remeten a una Església en la qual els pastors i la resta de fidels han de caminar junts». De fet, recorda que l'expressió «caminar junts» la va emprar per primer cop en públic durant la benedicció que va donar a la plaça de Sant Pere després de la seva elecció el 2013: «Això ja marca-

va l'horitzó d'una Església cridada a buscar un model institucional nou en el qual això fos possible.»

La invitació de Francesc a prendre part en aquest camí sinodal ha trobat ressò en les diòcesis com, per exemple, la de Sant Feliu de Llobregat. El secretari del Consell Pastoral Diocesà i membre de la comissió per impulsar el Sínode a la diòcesi, Miquel Àngel Parejo, ens explica que «podria dir que he percebut fins i tot sorpresa en aquesta iniciativa tan encertada de convocar a participar tothom, sembla que l'Església està en un moment que vol buscar aquesta comunió i participació de tots per caminar junts de veritat. La resposta a la diòcesi ha estat molt positiva i enriquidora, i ha generat un gran interès tant en el procés com en el resultat futur».

Després de les dificultats que sorgien per desconèixer com iniciar, preparar, motivar, explicar i resumir el procés, afegeix, «he vist com, gràcies a l'Esperit Sant, que és la font d'inspiració d'aquesta sinodalitat, tot ha anat fluint de manera ordenada i viscuda amb molta intensitat».

Mn. Jaume Fontbona, doctor en Teologia i vicari de Santa Maria del Taulat i de Sant Bernat Calvó del Poblenou, a l'arxidiòcesi de Barcelona, ens reconeix que «hi ha llocs on s'ha implicat la gent totalment i amb molta il·lusió; d'altres han mostrat indiferència i alguns, fins i tot, befa. No només s'han implicat comunitats parroquials, sinó també militants dels moviments d'Acció Catòlica, tant general com especialitzada».

Els equips diocesans responsables d'impulsar aquesta fase del Sínode han organitzat xerrades, tallers, trobades, materials, jocs per a nens... tot un ventall de propostes per sensibilitzar els fidels sobre la necessitat d'implicar-se en aquest camí sinodal.

Miquel Àngel Parejo constata que no ha viscut resistències a treballar la sinodalitat a la diòcesi, tot i que matisa que «possiblement l'única resistència que pugui haver-hi és la por al canvi, pensar equivocadament que és una iniciativa que no acabaria en fets concrets o, simplement, que és un tema complex que només és per a entesos».

Mn. Fontbona sí que considera que hi ha resistències, «fins i tot entre els seminaristes de les nostres diòcesis catalanes. No s'entén aquest voler implicar tot el Poble sant i fidel de Déu en la missió evangelitzadora de l'Església».

El perill del clericalisme

El papa Francesc no es cansa d'advertir sobre el perill del clericalisme, que impedeix viure una sinodalitat autèntica. Precisament per això, afirma Mn. Fontbona, «el Bisbe de Roma ha posat en marxa aquest procés sinodal. Encara hi ha molt clergat acostumat a decidir sense consultar la veu de l'Esperit que parla a través del sentit de la fe dels fidels».

Rafael Luciani ens parla de la «inversió de la piràmide», una expressió que prové de les discussions del Concili Vaticà II i que s'expressa en les veus de Mons. Emil de Smedt i del cardenal Joseph Suenens: «Francesc recull aquest esperit i text del Concili i assenyalava com les relacions entre els subjectes eclesials han de canviar i no veure's

Arquebisbat de Barcelona / R. Ripoll

JAUME FONTBONA
«Encara hi ha molt clergat acostumat a decidir sense consultar la veu de l'Esperit que parla a través del sentit de la fe dels fidels»

MIQUEL ÀNGEL PAREJO
«He percebut com ens hem escoltat els uns als altres, en una experiència que realment va molt més enllà del procés sinodal»

Grups sinodals es van aplegar al Seminari de Barcelona el 5 de febrer.

a partir de la jerarquia, sinó a partir del Baptisme. És aquí on s'insereix la sinodalitat com a proposta per a la renovació eclesial. Això suposa tant una conversió personal, com una reforma del model institucional actual, ja esgotat.»

Però el clericalisme no és l'únic obstacle per al procés sinodal, també ho és «la dificultat d'escoltar-nos quan pensem diferent i tothom vol tenir la raó. Cal aprendre a escoltar la veu de l'Esperit que es manifesta en el *consens*. També cal creure més en l'acció de l'Esperit, que ha dotat els fidels d'una percepció que brolla de la fidelitat a l'Evangeli i de la pràctica del manament de l'amor, a pensar com a Església i no pas isoladament i segons idees preconcebudes», assenyala Mn. Jaume Fontbona, «hi ha gent que es basa més en una ideologia que en l'Evangeli, que sempre ens fa més lliures i responsables, i no dependents del corrent que baixa més ràpid o del vent que bufa més».

Des de Sant Feliu de Llobregat, Miquel Àngel Parejo assegura que hi ha hagut una acollida i voluntat d'aprofundir «realment impactant; he percebut com ens hem escoltat els uns als altres, en una experiència que realment va molt més enllà del procés sinodal i que segur que formarà part de la nostra manera de caminar junts amb els germans. Potser l'autoreferencialitat ha estat l'obstacle que, d'una forma subtil, apareixia en algunes de les reflexions, però incidint-hi una mica, reconduint amb preguntes i recordant els obstacles a evitar prèviament, s'ha anat convertint en una oportunitat de ser humils i reconèixer la nostra petitesa pensant en Església com a conjunt i ens ha ajudat a caminar junts pensant en els altres».

Els laics i el seu rol

Els laics se senten especialment interpel·lats en aquest camí sinodal al qual anima a participar el papa Francesc i que, sense ells, no seria possible. Per això, Miquel Àngel Parejo sosté que «existeix el pensament que un sínode és per als bisbes» i el que s'espera dels laics en aquest Sínode sobre la Sinodalitat és «que aprenguem a

escoltar, que siguem valents, que ens coneguem millor i que deixem fluir l'Esperit Sant en nosaltres per formar part activa de la nostra Església. No som espectadors, sinó actors principals, i hem de procurar agafar aquesta responsabilitat que ens porti a tenir una participació activa i compromesa».

«És un moment històric», apunta Mn. Fontbona, «mai no s'havia consultat tot el Poble sant i fidel de Déu, i d'una manera organitzada i pautada, valorant l'aportació de cada diòcesi arrelada en cultures i històries pròpies. S'espera que els fidels entrin en aquest procés sinodal i s'amarin d'aquest estil sinodal i, per tant, ajudin a combatre l'individualisme i el clericalisme encara imperants».

I si parlem dels laics, mereixen un capítol propi les dones. Així, Mn. Fontbona subratlla que «tenen la mateixa responsabilitat i llibertat que la resta dels fidels homes en la missió evangelitzadora de l'Església i en la participació en la vida eclesial, segons els dons i carismes rebuts de l'Esperit Sant». En aquest sentit, indica que la diversitat és signe de la comunitat, «ja que la sinodalitat és la manifestació visible de la comunió amb Déu i amb els pobres i entre nosaltres. Certament, és un bon moment per escoltar la veu de les dones i sintetitzar-la amb la veu de l'Esperit».

Miquel Àngel Parejo dona fe de la bona acollida del Sínode entre les laïques. «Moltes vegades hem tingut aquella sensació que les dones no tenien prou pes específic en l'Església», comenta, «ara és el moment de parlar i d'aconseguir la igualtat real entre homes i dones, fills de Déu per igual». Una igualtat que no sempre es tradueix en fets i que s'aconseguirà «des de l'educació, respecte i implicació de tothom. Aquest caminar junts ajudarà al fet que ens sentim germans, independentment del gènere i escoltem i parlem de tu a tu amb una igualtat real i efectiva».

Sínode important

La sensació que, en aquest Sínode, l'Església s'hi juga molt està molt estesa. Mn. Jaume Fontbona creu que hi ha en joc «el futur i l'estil de ser més el que som, és a

RAFAEL LUCIANI
«La sinodalitat no és una moda, ni un capítol d'estudi en els cursos d'eclesiologia, sinó el que defineix tota l'eclesiologia»

dir, una comunió, on la diversitat és una riquesa i no un problema. Una oportunitat per ser més fidels a l'acció de l'Esperit Sant, que ens posa a tots i totes en el mateix camí, el de Jesús, cap al Pare».

És el moment de ser creïbles i transparents, opina Miquel Àngel Parejo, «caminem amb valentia, escoltem tothom i deixem que Jesucrist ens guiï en aquest camí on tots som necessaris i importants,

independentment d'on venim, d'on vivim, com pensem i quina educació hem rebut. Aquest Sínode segur que ens portarà a conèixer molt millor d'on venim, on som i a on hem d'anar en un futur».

En aquest caminar junts, afirma Mn. Fontbona, podem fer l'experiència de ser «signe i instrument de la humanitat que Déu vol i perquè la nostra casa comuna sigui un lloc habitable i digne per a tots els éssers vivents i poder fer un tast del cel nou i de la terra nova que celebrem en l'Eucaristia».

La sinodalitat no és un «invent» ni una «ocurrència» del papa Francesc, sinó que té el seu origen en l'aprofundiment de l'eclesiologia del Poble de Déu, concedint la centralitat al capítol II de la *Lumen gentium*, ens explica Rafael Luciani: «L'any passat, un mes abans de la inauguració del Sínode, el Papa va parlar a la diòcesi de Roma i va recordar que la sinodalitat no és una moda, ni un capítol d'estudi en els cursos d'eclesiologia, sinó el que defineix tota l'eclesiologia, per la qual cosa hem de parlar d'una *Església sinodal* que inspire el nostre discerniment eclesial en aquest tercer mil·lenni.»

L'espirit sinodal, subratlla Mn. Fontbona, no s'ha de quedar en el pla teòric, sinó que s'ha de plasmar amb la pròpia vida, «en l'estil de participar en l'Església i en la nostra relació amb els nostres veïns i veïnes, ciutadans i ciutadanes. L'Església ja té estructures sinodals en l'àmbit local, interlocal i ecumènic. Cal activar-les i també tenir present el sentit de la fe de tots els fidels. Aquestes estructures hi són perquè marquin l'estil sinodal de caminar junts en l'evangelització i en l'edificació del Regne de Déu allà on som i actuem».

Un estil que passa per «escoltar, parlar amb valentia dins i fora de l'Església, i no deixant que això sigui un procés únicament per aconseguir redactar uns documents del que ens ha passat en aquest període», recorda Miquel Àngel Parejo, «sinó que serveixi perquè realment l'Església sàpiga quines coses es fan bé o malament i com les podem millorar, no des d'una perspectiva llunyana, sinó des del fons del cor de tots els que en formem part».

Lluís Closa

Celebració d'inici del Sínode a la diòcesi de Solsona el 16 d'octubre.

Vida eclesial

Aquesta setmana el Papa s'adreça als joves, presentem un llibre sobre sant Fructuós de Tarragona, parlem de formació en pastoral educativa, recordem el cardenal Carlos Amigo i descobrim els catòlics de ritu oriental

És la intenció de pregària del Vídeo del Papa del maig

Francesc demana als joves escolta, valentia i servei

AGÈNCIES
Ciutat del Vaticà

El Papa convida els joves a construir una vida plena que sigui fruit de la valentia de lluitar-se al servei dels altres. Al Vídeo del Papa del maig, amb la intenció de pregària que confia a tota l'Església a través de la Xarxa Mundial de Pregària del Papa, Francesc s'adreça als joves i els anima «que descobreixin en Maria l'estil de l'escolta, la profunditat del discerniment, la valentia de la fe i la dedicació al servei».

A més de l'exemple de Maria, el Papa recomana als joves que en el procés de discerniment escoltin «les paraules dels avis», perquè «hi trobaran una saviesa que els durà més enllà de les tendències del moment». Amb tot, també han de ser escoltats.

«Ens cal crear més espais on ressoni la veu dels joves», reclamava Francesc a l'exhortació *Christus vivit*. Aquesta petició del Papa ja va ser recollida el 2019 pel Dicasteri per als Laics, la Família i la Vida, que va crear un organisme internacional de representació dels joves per fomentar-ne la participació i corresponsabilitat en les Esglésies particulars. I és precisament en col·laboració amb aquest Dicasteri que s'ha fet el Vídeo del Papa del maig: el primer d'un tríptic d'intencions de pregària que tindrà com a protagonistes la família al juny i els ancians al juliol.

El missatge del mes de maig també està marcat pel servei, de forma que el discerniment tingui un impacte positiu en els altres. Francesc vol joves valents i decidits per dir «sí» al Senyor com va fer Maria, que «es va arriscar i ho va apostar tot canviant la seva vida per seguir-lo». «Vosaltres, els joves que voleu construir un món millor, seguiu el seu exemple», insisteix el Pontífex.

Segons el P. Frédéric Fornos, director internacional de la Xarxa Mundial de Pregària del Papa, des de l'inici del

seu pontificat, Francesc ha subratllat la importància d'una nova entesa entre les generacions, en particular entre avis i nets.

El sacerdot va explicar que, amb la intenció de pregària d'aquest mes, en el context del procés sinodal, el Papa posa la llum sobre la formació dels joves en el discerniment: «Com ajudar els joves, seguint l'estil de Maria, a escoltar, a discernir, per reconèixer les crides del Senyor i servir en el món d'avui? Aquí es juga segurament el rol dels ancians que poden ajudar-los en aquesta tasca. Preguem junts per aquesta intenció de pregària.»

Entrevista al «Corriere della Sera»

En declaracions al diari italià *Corriere della Sera* el papa Francesc va manifestar que té la intenció de visitar Rússia per conversar amb Vladimir Putin i demanar-li la fi de la guerra a Ucraïna. A més, va considerar que l'actitud de l'OTAN va facilitar l'esclat del conflicte i va reiterar que, de moment, no és als seus plans una visita a Kíiv: «No aniré a Kíiv per ara, sento que no hi he

Francesc vol joves valents i decidits per dir «sí» al Senyor com ho va fer Maria

Cathopic

El Papa crida els joves a una vida plena.

d'anar. Primer he d'anar a Moscou, primer he de reunir-me amb Putin.»

Segons el *Corriere della Sera*, la preocupació del papa Francesc és que Putin, de moment, no s'aturarà. Pel que fa al paper de l'OTAN en aquest conflicte, el Papa va afirmar que no sap si «l'enuig» de Putin va ser provocat per la presència de l'Aliança Atlàntica a les portes de Rússia, però creu que «sí que ho va facilitar».

Sobre si és lícit l'enviament d'armes per part dels països a Ucraïna perquè es defensin de la invasió, el Papa va dir que no és capaç de respondre-hi: «Estic massa lluny de la pregunta de si és correcte abastir els ucraïnesos. El que està clar és que en aquella terra s'estan provant armes. Els russos ara saben que els tancs serveixen de poc i estan pensant en altres coses. Les guerres es produeixen per a això: per provar les armes que hem produït.»

El Pontífex va negar que el cap de l'Església ortodoxa russa, el patriarca Ciril, pogués col·laborar a aturar Putin perquè en la conversa per videoconferència que van mantenir, «els primers vint minuts em vallegir totes les justificacions de la guerra».

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Amb flors a Maria

Com a mare i com a responsable de pastoral, m'ha tocat preparar força rams per posar als peus de Maria cada mes de maig. És bonic i espiritual que aquest mes en el qual la vida sembla que esclata en el paisatge, brotant amb tota l'espendor de la primavera, se celebri les mares i, especialment, Maria. Ella, mare de la Vida amb majúscules, se'm representa com a dona inconformista, rebel, valenta i arriscada. Me la imagino en la font de Natzalet, amb la panxa sospitosa, conversant amb les amigues i veïnes sobre la seva visió de Déu. Aquesta visió arriba als nostres dies de forma contundent i radical en el *Magnificat*. Maria posa tota les esperances en un Déu que no roman indiferent davant del patiment humà. I, alhora que prega, la veiem compromesa en la tasca d'ajudar el qui es troba en problemes: els nuvis de Canà, la seva cosina ancinna embarassada... Me la imagino també al peu de la creu, sentint dolor i por davant dels qui van perseguir el seu fill i, segurament, a ella mateixa. I, no cal dir, la veig caminant amb les miròfores el matí de la resurrecció. El seu crit perdura a les nostres orelles i arriba a la nostra vida avui més que mai. Què significa posar flors als peus de Maria avui? Tenir cura de la vida, nodrir-la, respectar-la i rebel·lar-se contra el mal que deixa uns per sobre d'altres i destrueix la creació.

TERESA CASILLAS

Neuroquímica i educadora

 Tarragona

S'ha presentat «Sant Fructuós de Tarragona», d'Andreu Muñoz

Nova recerca al voltant dels màrtirs de Tàrraco

JOAN BORONAT
Tarragona

Ha aparegut el llibre *Sant Fructuós de Tarragona. Aspectes històrics i arqueològics del seu culte, des de l'antiguitat fins a l'actualitat*, obra del doctor Andreu Muñoz Melgar. El volum és el resultat d'una llarga investigació de l'autor i una síntesi actualitzada del patrimoni literari, històric i arqueològic generat al voltant dels màrtirs de Tàrraco, executats a l'amfiteatre l'any 259. Aquesta obra esdevé imprescindible per conèixer els orígens del cristianisme a la Tarraconense i a la península Ibèrica.

La presentació es va fer al Seminari de Tarragona i va anar a càrrec del Dr. Josep Maria Macias Solé, investigador de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC), i la Dra. Cristina Godoy Fernández, professora d'Arqueologia Cristiana de l'Ateneu Universitari Sant Pacià (AUSP), els quals van posar en valor l'aportació d'Andreu Muñoz, en aquest cas, en el marc de l'Arqueologia Cristiana Hispànica i de la historiografia eclesiàstica del nostre país. També hi van participar Armand Puig Tàrrach, rector de l'AUSP, i Josep Maria Palet Martínez, director de l'ICAC.

El llibre està estructurat en tres parts. En la primera, l'autor presenta el context històric de la *Passio Fructuosi*, analitza el procés de detenció, judici i martiri posant-los en relació amb altres processos martirials i el context de les persecucions de l'Estat romà contra els cristians. D'aquesta forma, conclou que tot i el caràcter hagiogràfic i litúrgic, el text presenta un contingut històric inqüestionable.

En la segona part analitza les petjades arqueològiques que els màrtirs de Tàrraco han deixat a la ciutat antiga. L'amfiteatre és el lloc del martiri, un espai que en l'època tardoromana esdevingué un *locus sanctus* i en què l'autor infereix que fou construït un petit

monument memorial de culte martirial que fou centre de peregrinacions. A finals del segle VI inicis del segle VII aquest hipotètic memorial fou substituït per una basílica dissenyada a partir d'una metrologia simbòlica i fou escenari litúrgic de les celebracions martirials durant l'època visigoda.

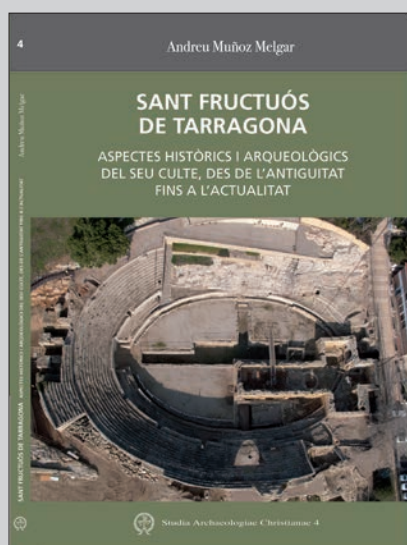
Hi ha una aproximació a l'evolució d'aquest espai durant l'època islàmica i els primers temples de la restauració medieval de la metròpoli i justifica que l'erecció de l'església medieval de Santa Maria del Miracle es feu des de la consciència eclesial de restaurar aquest espai sagrat vinculat al culte dels màrtirs Fructuós, Auguri i Eulogi.

L'anàlisi de la necròpoli paleocristiana porta l'autor a presentar un estat de la qüestió de la investigació en aquest espai on es considera que els màrtirs foren enterrats i que a partir de finals del segle IV fou convertit en un gran santuari martirial, amb una basílica que custodià, en el seu absis, la tomba dels màrtirs. Aquesta mateixa tomba és analitzada pel Dr. Muñoz, que planteja «que sobre una tomba més

Tot i el caràcter hagiogràfic i litúrgic, el text de la «Passio Fructuosi» presenta un contingut històric inqüestionable

La presentació va tenir lloc a la sala d'actes del Seminari Centre Tarraconense.

El llibre ha estat editat en la col·lecció «Studia Archaeologiae Christianae».

humil aquesta fou monumentalitzada en el moment de la construcció de la basílica», en consonància amb el fenomen de dignificació i monumentalització d'altres tombes de màrtirs en el context geogràfic de la mediterrània i particularment a la Roma del papa Damas.

La tercera i última part Andreu Muñoz la dedica a una exposició de més de cent llocs de culte dedicats als màrtirs tarraconenses en el món, des de l'antiguitat fins a l'actualitat. A partir d'aquest inventari exposa el procés de difusió del culte des del moment del martiri fins als nostres dies. Un apartat de fonts literàries, epigràfiques i un cos bibliogràfic completa un estudi de 260 pàgines il·lustrades a color.

El llibre ha estat editat en la col·lecció *Studia Archaeologiae Christianae* de la Facultat Antoni Gaudí d'Història, Arqueologia i Arts Cristianes de l'Ateneu Universitari Sant Pacià. L'Institut Català d'Arqueologia Clàssica també ha estat coeditor i ha col·laborat en l'edició l'Associació Cultural Sant Fructuós. Aquesta obra pot ser adquirida a l'Ateneu Universitari Sant Pacià i a la llibreria Claret al preu de 39 euros.

UN NOU LLINDAR

El secret del manament nou

Quan observem el creixement de la primitiva Església a mesura que es fa present en nous pobles i ciutats, tot obrint als no creients la porta de la fe, sentim la necessitat de demanar-nos com nosaltres avui estem disposats a viure les exigències de l'Evangelí i a contribuir en la seva propagació. Estam davant el fonament d'un manament que és nou i que té el seu secret en la manera com ens el proposa Jesús: «Us dono un manament nou: que us estimeu els uns als altres», però hi afegeix allò que el farà original i concret: «Tal com jo us he estimat, estimeu-vos també vosaltres» (Jn 13,34-35).

L'amor, com el de Jesús, serà el referent més important per entendre la nova realitat que suposa la seva proposta: quan diu «vull que us estimeu els uns als altres, tal com jo us he estimat», posarà aquest «tal com jo...» com a signe inequívoc pel qual tothom coneixerà que som els seus deixebles perquè la seva forma d'estimar haurà impregnat tots els àmbits de la nostra vida. Així, el manament nou de l'amor és el distintiu del seguidor de Jesús si ens identifiquem amb la seva forma d'estimar.

A partir d'aquí se'ns convida a construir la civilització de l'amor, mitjançant la qual l'amor es fa present i penetra totes les relacions humans i socials. Un amor que és caritat social o caritat política, situat als antípodes de l'egoisme i l'individualisme. Tot això per construir una societat més humana, més digna de la persona, on l'amor arribi a fer-se present en l'àmbit polític, econòmic i cultural. Aleshores, la tasca diària serà, per tant, conèixer què diu i què fa Jesús al detall i, sobretot, fer-ne pregària per arribar a estimar «tal com ell ens estima».

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

 Barcelona

La proposta formativa s'adreça al conjunt del claustre de les escoles cristianes

Nou Certificat de Competència en Pastoral Educativa

CARME MUNTÉ MARGALEF
Barcelona

ELOI ARAN
«L'acció pedagògica i l'acció pastoral van juntes i constitueixen l'ànima de l'escola cristiana»

La Fundació Escola Cristiana de Catalunya, en col·laboració amb l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona, renova la formació en pastoral educativa amb el Certificat de Competència en Pastoral Educativa, adreçat al conjunt del claustre de les escoles cristianes.

«L'objectiu és no desvincular l'acció pedagògica i l'acció pastoral, perquè van juntes i constitueixen l'ànima de l'escola cristiana», manifesta Eloi Aran, cap d'àrea pastoral i socioeducativa de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya. «No pot ser que la

pastoral quedi com un àmbit desvinculat.»

Es tracta d'una formació adreçada a tota la comunitat educativa de l'Escola Cristiana estructurada en tres dimensions que s'oferiran, una per curs, a partir del proper 2022/2023: afectivo-espiritual (litúrgia), cognoscitiva-comunicativa (kerygma) i pràctico-social (diàconia). Són un total de 100 hores de formació en línia, si bé també hi haurà una formació presencial a l'estiu.

Cada dimensió compta amb formacions fixes o optatives que, en total, sumen trenta hores. Al final de cada curs, l'Iscreb certificarà l'assoliment de la dimensió oferta i, un cop finalitzades les tres, havent participat com a mínim en una Jornada de Pastoral Educativa i havent fet una carpeta d'aprenentatge de deu hores, s'assoleix el Certificat de Competència en Pastoral Educativa. També hi ha la possibilitat de cursar totes les dimensions en sis anys o bé fer formacions independentment del recorregut.

Aquesta nova proposta formativa es va presentar el 22 de març a la Sala de la Mercè de la basílica de la Sagrada Família, just al costat de les escoles per als fills dels obrers dissenyades per Antoni Gaudí, un bon marc de referència per apuntar el vincle entre la pedagogia i l'acció pastoral en les escoles cristianes. Defet, tal com va explicar Eloi Aran, l'escola de la Sagrada Família va adoptar el Mètode Montessori arran de la intervenció d'Anna Macccheroni (deixebla de Maria Montessori) al Primer Congrés Litúrgic de Montserrat, l'any 1915, on va assistir l'arquitecte.

La nova proposta formativa es va presentar el 22 de març a la Sagrada Família.

El cardenal Carlos Amigo deixa una empremta inesborrable a Sevilla

El cardenal Carlos Amigo a les xerrades quaresmals del 2014 a la parròquia de la Concepció de Barcelona.

ANTONIO GIL
Còrdova

El cardenal arquebisbe emèrit de Sevilla se'n va anar a la Casa del Pare, el 27 d'abril passat, als 87 anys. Una caiguda recent patida a la catedral de l'Almudena de Madrid va provocar una sèrie d'ingressos hospitalaris i intervencions quirúrgiques que van acabar per vèncer qui havia estat un exemple d'energia, d'hiperactivitat, d'entusiasme i de geni. Per la seva manera de ser, el seu estil personal, la seva oratòria i les iniciatives que empenia, alguns el van assimilar a la figura d'un cardenal del Renaixement. Com ha apuntat algun analista, el franciscà va mantenir sempre un discurs allunyat de l'ala més conservadora de l'Església. Entre els seus esclats més lluminosos, figuren haver liderat la transformació de la diòcesi sevillana, on deixa una profunda empremta, i promou, des de la seva arribada, un canvi a la catedral, a les confraries, en el model econòmic de l'arquebisbat i en les relacions amb el poder polític.

Després de conèixer la notícia

de la seva mort, el cardenal Joan Josep Omella, president de la Conferència Episcopal Espanyola (CEE), va lamentar en un vídeo penjat a la xarxa social Twitter, la mort de l'arquebisbe emèrit, de qui en va destacar el lliurament a l'Església sevillana, on va passar la major part de la seva vida episcopal i el seu caràcter conciliador; i va destacar el seu primer destí com a bisbe, Tànger (Àfrica). «Allà va potenciar el diàleg entre cristians i musulmans amb el suport de la Santa Seu», va puntualitzar Omella.

Per la seva banda, l'actual arquebisbe de Sevilla, Josep Àngel Saiz, va comunicar també a Twitter: «Carlos Amigo ha completat el seu pelegrinatge a la terra. Descansi en pau el servent fidel que ha lliurat la seva vida a Déu i als germans. Gràcies per la teva paraula i pel teu exemple.»

Sevilla ha rebut amb dolor la notícia de la mort del seu cardenal, especialment les germanats. Carlos Amigo va impulsar l'entrada de les dones com a natzarenes a

les confraries sevillanes, i va publicar un esplèndid *Diccionario de religiosidad popular* (Editorial PPC), en el qual els deixa aquest bonic missatge: «Element imprescindible en el contingut de la religiositat popular és el culte, estima i relació amb les imatges. Per al poble és alguna cosa més que una senzilla representació convencional del que és sagrat, per convertir-se en una particular forma de presència de Crist, de la Mare de Déu, dels sants.»

Va tenir l'honor de rebre dues vegades el papa Joan Pau II, el 1982 i el 1993, la primera per la beatificació de Sor Àngela i la segona per la clausura del Congrés Eucarístic Internacional. Comptava amb nombrosos premis i distincions, entre les quals destaquen la de ser Fill Predilecte d'Andalusia (2000), Fill Predilecte de Sevilla (2007) i Fill Adoptiu de la Província (2011). Un dels carrers que flanqueja el palau episcopal —entre la Giralda i el carrer Alemanes— va ser batejat amb el seu nom el 2019.

ANÀLISI

Aquestes comunitats permeten l'ordenació d'homes casats

Qui són els catòlics de ritu oriental?

EDUARD BRUFAU

La lamentable guerra d'Ucraïna ha posat més en relleu la complexa —i per a molts occidentals desconeguda— realitat religiosa d'aquest país de l'est d'Europa. Per les notícies que ens arriben, o encara més pel contacte directe amb els refugiats que troben acollida entre nosaltres, tenim l'oportunitat de comprovar que una important minoria d'ucraïnesos són catòlics. Però la sorpresa ve quan ens adonem que no celebren segons el nostre ritu habitual, el romà, sinó segons la litúrgia bizantina, és a dir, seguint la tradició ortodoxa. La idiosincràsia oriental d'aquests catòlics no es nota només en la manera de celebrar, sinó també en aspectes de disciplina i costums, com ara el fet que molts sacerdots siguin casats. Per què aquestes diferències? Quina és la història dels catòlics orientals?

Al llarg dels primers segles, el cristianisme es va anar configurant en dues grans esferes culturals: l'occidental, amb seu a Roma, i l'oriental, amb Constantinoble com a centre però amb una gran diversitat d'altres Esglésies com ara la copta (egípcia), l'etiòp, la siríaca o l'armènia. Per diverses raons teològiques, culturals i polítiques, cadascun d'aquests cristianismes es va anar configurant amb el pas del temps en una Església pròpia separada de les altres. El cisma més greu va ser el que es va consumir al segle XI entre l'Església de Roma (llatins o catòlics) i la de Constantinoble (bizantins o ortodoxos) i que malauradament encara avui perdura. Per aquelles mateixes dates, l'Església

catòlica va establir la novetat del celibat obligatori per als capellans —fins aleshores era propi només de monjos i monges—, mentre que Orient va continuar amb la tradició d'ordenar homes casats, com sempre s'havia fet.

A mig camí entre Orient i Occident

Malgrat la divisió entre Orient i Occident, segles després, algunes minories orientals van decidir separar-se de les seves respectives Esglésies i integrar-se al catolicisme. Ho van fer, això sí, preservant la litúrgia i els costums orientals, entre ells el d'ordenar com a capellans homes casats. Com és lògic, aquestes escissions van ser vistes des d'Orient com una ingerència de Roma, i encara avui són un punt delicat en el diàleg ecumènic. Els primers orientals que es van adherir al catolicisme van ser els maronites, concentrats sobretot al Líban, on actualment formen la comunitat cristiana més nom-

El total de catòlics de ritu oriental arreu del món s'acosta als 18 milions

Ucraïna és la seu d'una important minoria catòlica de ritu bizantí.

brosa del país. Però el conflicte de debò va tenir lloc a les acaballes del segle XVI precisament en l'actual territori ucraïnès. En aquell temps, l'est d'Ucraïna pertanyia a l'imperi rus, mentre que l'oest era de Polònia. Va ser en el territori sota control polonès que una part dels ortodoxos ucraïnesos van passar a dependre de Roma. La decisió va afegir més tensió a la relació entre catòlics i ortodoxos i a la ja complexa situació política de l'est europeu. El conflicte actual d'Ucraïna, com es veu, té arrels llunyanes.

Als ortodoxos ucraïnesos que van passar a dependre de la Santa Seu se'ls va donar el nom d'uniats. Avui aquest terme es considera despectiu i se'ls coneix sota la denominació genèrica de grecocatòlics. Històricament han estat i són prooccidentals i reticents a tota influència russa. Viuen sobretot a l'oest d'Ucraïna, són uns 4.500.000 fidels i representen aproximadament el 8% de la població del país. Amb aquestes xifres són el grup de catòlics de ritu oriental més nombrós. Després d'ells se situen els siromalabars del sud de l'Índia, amb 4.200.000, els maronites del Líban, amb 3.500.000, i els melquites, presents a diferents països del Pròxim Orient, amb 1.600.000 fidels. Sumant-hi altres comunitats menys nombroses, el total de catòlics de ritu oriental arreu del món s'acosta als 18 milions.

Aquestes comunitats, a diferència dels catòlics occidentals, solen tenir sacerdots casats i pares de família. Però aquí convé fer una distinció important: no és exactament que als capellans catòlics orientals se'ls permeti casar-se, sinó que s'ordenen indistintament tant homes casats com solters; aràbics, aquests darrers, una vegada ordenats, han de continuar cèlibes i ja no poden contreure matrimoni. Pel que fa als bisbes i patriarques, o bé surten d'aquest segon grup o bé són monjos, perquè aquests ministeris superiors sí que han de ser necessàriament cèlibes.

LUNET
FACILITY SERVICES

Maria Pau
FUNDACIÓN

**EL BENESTAR SEMPRE
COMENÇA AMB UN SOMRIURE**
- Mare Teresa de Calcuta

lunet.es
comercial@lunet.es · 902 010 977

SABER ESCOLTAR

A Déu li agrada la música

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

Sembla que la frase clàssica de sant Agustí està treta del seu comentari del Salm 72, que fa així: «Aquell que canta lloances, no solament lloa, sinó que també lloa amb alegria; el que canta lloances no només canta, sinó que també estima qui canta. En la lloança, hi ha una proclamació de reconeixement; en la cançó de l'amant, hi ha amor.» Aquesta dita és més completa que la clàssica que se li atribueix.

Sant Agustí: «Qui canta prega dues vegades»

La música té una importància especial en la vida humana. La cançó popular ha esdevingut cabdal en les celebracions religioses. Als fidels, els agrada cantar. La nostra terra ha tingut un gran assortiment de cants de fa temps. Molts poemes de Mossèn Cinto han estat musicats i cantats a les esglésies. Alguns grups han sentit una atracció especial per la música gregoriana... Als temples, no és difícil sentir el so de la guitarra, però el més adient és l'orgue.

Narciso Yepes va dir, a una periodista, que ell gaudia de debò amb la música, compartint amb el públic emocions estètiques, però que no busca l'aplaudiment; quan arriba l'ovació, sempre se sorprèn i afegeix una confiança molt especial: «Li confessaré quelcom més,

quasi sempre toco realment per a Déu.» Diu «quasi sempre», perquè alguna vegada es pot distreure. L'entrevistadora li fa una pregunta curiosa: «I... a Déu, li agrada la música?» «Li encanta! Més que la meua música, el que li plau és que jo li dediqui la meua atenció, la meua sensibilitat, el meu esforç, el meu art... el meu treball. Tocar un instrument tan bé com un sap i, conscient de la presència de Déu, és una forma meravellosa de pregar, d'orar. Ho tinc ben comprovat.»

Parlant del cant, s'atribueix a sant Agustí: «El que canta prega dues vegades»; una expressió que no es troba en cap dels seus escrits, però d'on surt aquesta frase? El sant bisbe va escriure sis llibres dedicats a la música en forma de diàleg entre un mestre i el seu deixeble.

P-J YNARAJA

Sacerdot del Montanya
ynaraja@gmail.com

A la Llobeta, sovint, a les reunions de tema improvisat dels dissabtes a la nit, més d'una vegada m'havien preguntat: «No creus que l'amistat entre un noi i una noia pot degenerar en enamorament?» «No, de cap manera, si això passa no és degeneració, és canvi. Tots dos amors són diferents i tots dos són bons.»

Aquest no és el moment d'explicar les característiques de l'enamorament, tot i que ho tindrà en compte. L'enamorament, si creix, es dirigirà i culminarà en l'estat matrimonial. La seva vivència cremarà a l'interior de la família, que serà a la vegada forn i frontera.

L'amistat ha de ser oberta i compartida perquè, d'altra manera, es quedarà en pur companyerisme o

A PROPÒSIT DE...

Oberts a l'amistat

caurà en la complicitat.

Abans de continuar, permeteu-me que posi algun exemple emblemàtic cristià. Francesc i Clara, Teresa d'Àvila i Joan de la Creu. Vicenç de Paül i Lluïsa de Marillac. Ignasi de Loiola i Francesc Xavier. Perpètua i Felicitat. L'espai del qual dispo no em permet afegir-ne més, però no puc deixar de recomanar la descripció de l'amistat, el fonament i l'amor mutu que es van professar Basili Magne i Gregori Nazianzè. Són dos sants del segle IV, bisbes tots dos i declarats doctors de l'Església. El 2 de gener sempre gaudeixo llegint la

L'amistat, com tot amor humà, ha de ser fecunda

descripció que fa el mateix Gregori de la seva amistat amb Basili, a la segona lectura de l'Ofici Diví propi d'aquesta celebració. És una explicació meravellosa del que suposava i facilitava el seu quefer cristià.

Cal dir que l'amistat, com tot amor humà, ha de ser fecunda i no s'ha de tancar en la relació personal mútua i exclusiva. Si una de les característiques de l'amor matrimonial és estar obert a la fertilitat biològica, paral·lelament, l'amistat l'haurà d'exercir en l'àmbit missioner i caritatiu. Altrament és egoisme satisfet i compartit.

Sens dubte, la sociabilitat podrà ser inicialment companyonia i en aquest terreny germinarà l'amor generós. L'egoisme impedeix que neixi l'amor autèntic.

SIGNES D'AVUI

Soscavar els drets humans

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

Soscavar els drets humans és un dels mitjans més utilitzats pel poder per imposar el seu afany de domini. Si s'afebleixen les resistències, si les proteccions s'esfondren... les persones se senten indefenses. El control i l'espionatge són pràctiques habituals. Pegasus, que es ven només als estats, està en boca de tothom. Es tracta d'un producte israelià d'alta tecnologia infiltrada als mòbils amb un *software* determinat que serveix per espionar els ciutadans. Citizen Lab, grup vinculat a la universitat de Toronto, juntament amb la revista *The New Yorker*, han destapat un cas de vigilància, que afecta greument Espanya, tot i que té abast internacional. Espionatge no només a líders independentistes, sinó també a advocats, periodistes... El relat inclou ara el president del Govern

i una ministra. Situació que genera molts interrogants. Encara hi ha moltes coses ocultes.

Enderrocar el dret a la intimitat és el primer pas que origina un efecte dòmino sobre un ampli sector de drets, que cauen estrepitosament per terra. Repercuteix també en persones que tenen el deure de guardar el secret professional. Sense aquesta seguretat, la indefensió és la primera conseqüència, seguida de la pèrdua de confiança. Les informacions que s'obtenen poden perjudicar, quan els que les posseeixen les vulguin posar en circulació. Hi ha mitjans de comunicació i persones amb rellevants

responsabilitats pel seu càrrec que justifiquen aquest espionatge, exercit a més de manera il·legal.

La defensa dels drets humans, així com el deure de guardar secret per part de determinats professionals, no admet abaixar la guàrdia. Si es conclouen de manera delictiva, cal fer-hi front. Hi ha debats sobre el secret professional. S'intenta dinamitar-lo a poc a poc, soscavar-ne els fonaments. L'Església catòlica dona, per part seva, un gran valor al sigil sacramental, entès com a «secret inviolable que ha de guardar el confessor del que sent en la confessió sacramental». Un sacerdot que el trenqués cauria automàticament en excomunió pel fet d'haver comès el delictes.

Els drets humans s'han de respectar en totes les persones sense excepció i sempre.

Arrasar el dret a la intimitat és el primer pas

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Quan, ara fa ja més de 30 anys, vaig començar una vida nova al barri del Raval i vaig conèixer una ciutat de Barcelona que tenia força ignorada, recordo que vaig fer servir per primera vegada una expressió que ja ha quedat unida a la meva visió de la vida i la tasca amb els més vulnerables: la mística del carrer. Després de passar gran part de la meua vida en col·legis, tot vivint al mateix edifici i sense gaires sortides, descobria un món nou que acompanyava la meua vida de pregària. Vaig aprendre a pregar interiorment, acostant-me d'alguna manera a la gent que es creuava amb mi al carrer, al metro, a l'auto-bús o a les cues del supermercat.

Algunes vegades creuava la

FINESTRA A LA VIDA

Una nova manera de viure al carrer

mirada amb una dona o un noi al metro, que s'asseien davant meu. N'hi havia prou amb un somriure perquè s'encetés una conversa que acabava en confidència en una situació límit d'angoixa o solitud. Recordo, concretament, la mare d'un drogoaddicte que necessitava parlar de la seva angoixa i desesperació per no saber com actuar amb el seu fill. Allà va començar una amistat que va culminar amb la cura i acompanyament del noi en qüestió.

Dic tot això perquè en el moment actual la meua mística del carrer té altres moments màgics quan m'aturo amb els captaires que sempre estan a punt per encetar una conversa. Al metro ja és una altra cosa. La situació ha canviat radicalment des que tots tenim mòbil.

Ja no es parla amb els companys directament. Ara les converses són a través d'aquest mitjà de comunicació que s'ha fet imprescindible. Tots o gairebé tots estan amb el cap ajupit mirant el mòbil, aliens al que passa al seu voltant. Per cert, un inconvenient per deixar el seient reservat als més necessitats, perquè no els veuen... L'altre dia vaig voler comptar, per curiositat, quantes persones estaven enganxades al seu aparell al meu vagó i eren exactament totes. La meua «mística del carrer» la converteixo sovint en pregària pels meus companys amb el mòbil.

Al metro, totes les converses es produeixen a través del mòbil

«El Papa
demostra una
gran confiança
en les comunitats
cristianes de tot
el món»

**Mons. Sergi Gordo, bisbe auxiliar de Barcelona
i vicari general**

Agustí Codinach

Mons. Sergi Gordo constata que l'arxidiòcesi viu amb entusiasme el camí sinodal. A la imatge, el bisbe durant la celebració de la Mare de Déu del Carme del 2019.

Diumenge 29 de maig, al col·legi la Immaculada dels Maristes (c/ València, 370 – Barcelona), es farà una trobada de cloenda de l'etapa diocesana de consulta del Sínode sobre la Sinodalitat. Parlem amb el bisbe auxiliar de Barcelona i vicari general, Sergi Gordo, també membre de la Comissió de seguiment de la fase diocesana del Sínode 2021-2023, per conèixer com s'està vivint aquest camí sinodal a l'arxidiòcesi.

Quin ambient es respira a l'arxidiòcesi en relació amb el Sínode de la Sinodalitat?

Sobre el treball a la nostra arxidiòcesi de Barcelona per preparar el proper Sínode, puc dir que hi ha entusiasme sobretot en parròquies, arxiprestats, moviments, associacions. Hi ha molt bona participació de grups sinodals —fins i tot d'infants!— que reflexionen a partir de les indicacions donades per la Secretaria General del Sínode. El

coordinador a la nostra arxidiòcesi de tot aquest treball és Mn. Enric Termes Ferré, que és també vicari episcopal de Barcelona-ciutat. Tanmateix, ell sempre diu que no està sol en aquesta missió ja que des del primer moment hem impulsat la consulta i les diverses trobades diocesanes, un Equip diocesà sinodal. Aquest equip sinodal coordina el treball i està format per laics i laiques, vida consagrada i clergat. Hem anat «caminant junts», preguntant junts, discernint junts i sempre en comunió amb el senyor cardinal arquebisbe, els bisbes auxiliars, els vicaris episcopals i els membres de la Comissió diocesana de seguiment del pla pastoral diocesà **SORTIM!**

El proper 29 de maig els diocesans tenen un cita important.

Celebrarem una trobada diocesana de cloenda de l'etapa diocesana de consulta, per fer un balanç d'aquest treball i donar a

«A la nostra arxidiòcesi de Barcelona per preparar el proper Sínode, puc dir que hi ha entusiasme sobretot en parròquies, arxiprestats, moviments, associacions»

conèixer el document que la nostra arxidiòcesi farem arribar amb la síntesi de les aportacions de tot-hom. En nom del senyor cardenal arquebisbe, Joan Josep Omella, del meu germà en l'episcopat, el bisbe auxiliar Javier Vilanova, i de tots els membres de l'Equip diocesà sinodal, ja des d'ara invitem a aquesta trobada tots els grups que han treballat o encara reflexionen sobre els temes sinodals i tots els diocesans interessats en aquest treball preparatori, adults, joves i fins i tot infants. Que la Mare de Déu de Montserrat, patrona de les diòcesis catalanes, ens ajudi a culminar la nostra aportació diocesana en un clima de fidelitat a l'Esperit Sant i a la Tradició apostòlica de l'Església.

No sempre s'ha sabut transmetre que la sinodalitat està en la naturalesa de l'Església, per què costa tant d'entendre això?

Potser perquè hi ha persones que desconfien d'un treball com aquest, un treball els resultats del qual han de fer un llarg camí, des de l'aportació de les diòcesis del nostre país, passant pel resum de caire continental (l'uropeu en el nostre cas), fins a arribar a la Secretaria General del Sínode que, ajudant Déu, es reunirà a Roma, presidit pel Sant Pare, durant l'octubre del 2023. «*Cuán largo me lo fiais*», potser es dirà algú, pensant en aquest llarg itinerari. Tanmateix, hem de pensar que el papa Francesc demostra una gran confiança en les comunitats cristianes de tot el món, en fer-nos aquesta consulta, i que per això mereix que no el defraudem.

D'altra banda, caldria no oblidar que el nostre cardenal-arquebisbe, al final del Sínode sobre els joves, fou elegit pels membres d'aquell Sínode de l'any 2018 com a membre de la Secretaria General del Sínode precisament amb la missió de preparar el Sínode de l'any 2023. Hem de preparar bé allò que ell pugui aportar al proper Sínode, com a fruit de les reflexions dels diocesans de Barcelona.

El clericalisme és el principal obstacle per a la sinodalitat?

La paraula «sínode» etimològicament significa «caminar junts», «fer camí junts» tots els membres de les comunitats cristianes, tots

els batejats a títol, en primer lloc, de la seva dignitat com a fills de Déu i membres de l'Església. En aquest context, pensar que només o únicament els clergues tindrien el dret a parlar a l'Església és clericalisme i, per tant, un possible obstacle a la dinàmica sinodal. Per això, el papa Francesc ens alerta a tots contra el clericalisme, també el possible «clericalisme dels laics».

L'autoreferencialitat també és un perill?

L'autoreferencialitat eclesial és un concepte negatiu perquè reflecteix una actitud que sobredimensiona la visió de l'Església, posant-la com a referència i com a fi de tot. Per tal de no caure en l'autoreferencialitat, es tracta de donar primacia a la missió de l'Església. Aquesta missió és anunciar i fer present el Crist i el seu Evangelí en tots els temps i tots els llocs, anant a les perifèries geogràfiques i existencials, comptant amb la llum i la inspiració de l'Esperit Sant. A l'Evangelí de sant Joan, Jesús dirigint-se a Déu Pare diu: «I la vida eterna és que et coneguin a tu, l'únic Déu veritable, i aquell que tu has enviat, Jesucrist» (Jn 17,3).

Pel que fa a l'obstacle a la sinodalitat, creat per la dificultat d'escoltar-nos els uns als altres, no necessita gaires explicacions... Escoltar l'altre és un acte de generositat, i a qui no li costa ser generós després de les conseqüències en tots del pecat original d'Adam i Eva?... En tot el treball presinodal ens cal tenir ben presents els tres conceptes-clau que el Sant Pare ha proposat per guiar aquesta preparació: *comunió, participació i missió*.

Què s'espera dels laics en aquest procés sinodal?

La participació dels laics en aquest procés la veig com un acte de confiança per part del papa Francesc en què els laics cristians participen dels carismes que l'Esperit Sant distribueix entre tots els membres del Poble sant de Déu. Qui conegui la seva ja llarga trajectòria pastoral, comprendrà que, en primer lloc, hagi volgut incorporar els laics —dones i homes— a aquesta àmplia «revisió de vida» de tota l'Església sobre quin és el seu servei actual al món i en quins

Arquebisbat de Barcelona
- R. Ripoll

«L'autoreferencialitat eclesial és un concepte negatiu perquè reflecteix una actitud que sobredimensiona la visió de l'Església»

«Francesc ens demana a tots tenir la lucidesa i la humilitat per fer un veritable «discerniment»»

tuació i testimoni dels pastors i dels fidels, de tots els batejats, de tot el Poble Sant de Déu, en aquest procés en el qual ens trobem per desig del papa Francesc, comptant sempre amb la gràcia del Senyor, cal que confiem que en pugui sorgir una primavera d'esperança, noves vocacions també al ministeri ordenat i a la vida consagrada, comunitats de deixebles missioners que «caminem junts», escoltant l'Evangeli. Som davant del repte d'integrar en les nostres comunitats cristianes les noves generacions, els joves sobretot. Aquestes comunitats, com deia fa uns anys el papa emèrit Benet XVI en el seu viatge apostòlic a Praga, tal vegada seran unes comunitats menys nombroses que en el passat. Potser, en contextos socials com el nostre, seran unes comunitats minoritàries; tanmateix, no és el mateix ser una comunitat reduïda que una comunitat residual. No és el mateix ser «resta» que ser «residu». S'entén per «resta» *allò que queda i es pot aprofitar* en una repartició o en un ordenament; mentre que «residu» és *allò que queda i no serveix de res*, que no té cap valor i que és perfectament prescindible... El papa emèrit, Benet XVI, va parlar del futur cristià com el d'unes «minories creatives», que siguin «resta» potser, però no «residu» prescindible... Amb l'ajuda de l'Esperit Sant, el Sínode sobre la Sinodalitat espero que ens ajudarà a dissenyar el futur immediat de les nostres comunitats cristianes com a «resta creativa» i no com a «residu prescindible»... A la Bíblia, la presència en la història de la salvació d'una «resta fidel» és sovint la que garanteix l'esperança d'un futur millor, en el qual Déu complirà les seves promeses per al bé de tota la humanitat.

Trobada diocesana de dinamitzadors de grups sinodals al Seminari el 5 de febrer passat.

aspectes l'hauria de millorar. En segon lloc, ens demana a tots tenir la lucidesa i la humilitat per fer un veritable «discerniment». Aquesta és una praxi ben present en l'espiritualitat ignasiana, prou coneguda i viscuda pel Papa jesuïta. Hem de recordar que el discerniment és un dels objectius proposats en el nostre Pla Pastoral Diocesà per a aquests anys.

Perquè estan important aquest Sínode?

Ja és un lloc comú afirmar que no estem en una època de canvis, sinó en un «canvi d'època». De l'ac-

VEREMUNDO
velón veremundo lo mejor del mundo

SLABBINCK

Distribuidor exclusivo para España de

FULGOR SERVICE

veremundo@veremundo.com

- www.veremundo.com

Partida Fanecae, s/n. - Apdo. Correos 19 - 46860 ALBAIDA (Valencia) - Tel.: 962 900 971 - Fax: 962 901 362

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Dostoievski

Benvolguts i benvolgudes, Fiódor M. Dostoievski (1821-1881), del naixement del qual acabem de celebrar el bicentenari, és un dels novel·listes més grans de tots els temps i un autor de referència permanent. Les seves obres reflecteixen les contradiccions i les grandeses de la condició humana, que foren també les seves. Així ho fa palès Nikolái Strájev, biògraf de Dostoievski, per a qui els personatges de les seves novel·les se li assemblen tant que els considera *autojustificacions* i «demostrin que en un mateix individu poden coexistir la noblesa i tot tipus de baixesa». La muller de Dostoievski, Anna Grigórievna, per defensar-lo dels atacs del seu biògraf, va escriure que Dostoievski era un home «d'una infinita bondat». Tal com diu en la biografia sobre *Dostoievski* (2012) el romanès Virgil Tanase, pot ser que tots dos tinguin raó.

La vida de Dostoievski no va ser plàcida. Ludòpata i afectat per sovintejats atacs d'epilèpsia, sempre necessitava cobrar per avançat el lliurament de les seves novel·les. En la seva joventut va freqüentar grups revolucionaris radicals. A causa d'això, fou detingut i con-

demnat pel règim tsarista a pena de mort, commutada per la reclusió a Sibèria. Va passar quatre anys al penal d'Omsk, descrits a *Memòries de la casa morta*, on feia treballs forçats i tenia com a únic llibre de lectura la Bíblia. Després d'escoltar els relats dels presos es va adonar que les seves vides estroncades feien sortir a la llum allò que les vides ordinàries gairebé mai no desvel·len. S'endinsà en el fons de l'ànima humana en les situacions més extremes. Encara més: Dostoievski estava convençut que aquelles persones simples i incultes portaven en el seu interior una llum divina que calia preservar. Tenia la sensació de descobrir, a través d'aquelles persones senzilles, la vertadera naturalesa del poble rus.

L'actitud d'aquesta gent contrastava amb el pensament que provenia d'Europa occidental: Occident havia perdut Crist, segons Dostoievski, havia oblidat els fonaments espirituals de la seva existència. El poble rus tenia la missió d'unir en la fe ortodoxa tots els pobles esclaus —i després la humanitat sencera— en una unió que no seria «simplement política» o «comercial», sinó que tindria com a fonament la fe ortodoxa. D'altra banda, la situació

interna de Rússia era explosiva. Una elit intel·lectual contestatària aspirava a una societat democràtica més igualitària. Una part d'aquesta *intelligentia* estava decidida a actuar per tots els mitjans, inclosa la violència, per a canviar les coses. Dostoievski estava en contra de recórrer a la violència per implantar un món millor. Així ho descriu en el conte curt *Apunts del subsol*. D'altra banda, segons Dostoievski, «una consciència moral sense Déu és un horror que es pot desviar cap a allò més immoral».

Dostoievski considerava que els ciutadans russos, desorientats per culpa dels falsos profetes de l'occidentalisme positivista i ateu, anaven pel camí de la perdició, i estava convençut que tenia el deure d'il·luminar-los. Ell es confessava «fill de la incredulitat i del dubte», i estaria tota la vida preocupat pel tema de l'existència de Déu. Però estava convençut que el sofriment engendra la bellesa: els seus personatges arriben a l'esplendor moral purificats per la desgràcia. L'única figura «vertaderament bella», per a ell, és Crist. Per això, a l'obra *L'idiota*, pot afirmar: «La bellesa salvarà el món.»

Ben vostre.

ENRIC BENAVENT VIDAL
Bisbe de Tortosa

La llibertat religiosa

Un dels avenços més importants en la història de la humanitat el constitueix la convicció que tothom, independentment de la seua situació econòmica i social, té dret a viure en llibertat i que el respecte a la dignitat humana està unit a la salvaguarda d'aquesta llibertat. Com ha recordat el Concili Vaticà II, «mai com avui havien tingut els homes un sentit tan agut de la llibertat» (GS, 4). L'aspiració a viure en llibertat està inscrita en el cor de l'home. La llibertat no s'entén com una absència de qualsevol llei moral que indique límits a la seua actuació. Tot ésser humà ha de reconèixer que no s'ha donat la vida a si mateix, per la qual cosa la seua actuació ha de partir de l'acceptació de la seua radical dependència de Déu i de la seua voluntat. A més, les persones ens realitzem en la relació amb els altres, amb la naturalesa i amb nosaltres mateixos. Tot això condiciona la nostra vida i ens ha de portar a pensar que la llibertat no consisteix en el dret a actuar al marge de tota exigència moral.

Aquest anhel únicament es garanteix si es respecten els drets humans, que són universals, inviolables i inseparables, i han de ser tutelats en el seu conjunt. Si no es respecten tots és que en realitat no es creu en ells. El primer que s'ha de salvaguardar absolutament, perquè és el fonament de tots els altres, és el dret a la vida des de la seua concepció fins a la seua conclusió natural. Quan la vida deixa de ser un valor absolut es posen en perill tots els altres drets. Per això, l'Església sempre ha ensenyat la il·licitud de tota forma d'avortament provocat i de l'eutanàsia.

El respecte a la llibertat de les persones, que és una obligació dels poders públics, es manifesta també

en la defensa de la llibertat religiosa i de consciència. En l'ambient cultural en què vivim, on no es valora el fet religiós com un factor positiu per al desenvolupament de les persones i de la societat; en el que el principi que inspira moltes de les lleis que s'aproven és que tots hem de viure com si Déu no existís; i en el qual es tendeix a menystenir la fe, reduint-la a quelcom merament privat i negant la seua rellevància pública; molts poden pensar que som davant un dret secundari. No obstant això, es tracta d'un dret fonamental perquè afecta al més profund de l'ésser humà que és la seua consciència. Per tant, la salvaguarda del dret a la llibertat religiosa i de consciència constitueix un indicador per verificar el respecte als altres drets humans.

Molts entenen la llibertat religiosa en un sentit minimalista i la redueixen a una llibertat de culte. A més d'això, inclou altres aspectes: el dret a ordenar les pròpies decisions morals segons la veritat; el dels pares a educar els fills segons les pròpies conviccions religioses i el que comporta la vivència d'aquestes; el de les comunitats i grups a organitzar-se per viure la pròpia religió. L'estat pot regular el seu exercici, però hauria d'observar sempre alguns principis: evitar la discriminació dels ciutadans per motius religiosos i reconèixer el dret de les institucions a una vivència comunitària de la fe. S'ha de prohibir tot allò que, encara que estiga ordenat per preceptes religiosos, supose un atemptat a la dignitat i integritat de les persones o pose en perill les seues vides. En aquest cas la prohibició no es deu a motius religiosos, sinó al deure de les autoritats de garantir la dignitat humana.

COMENTARI DE LA PARAULA

«Un manament nou us dono: Que us estimeu els uns als altres, tal com també jo us he estimat»

GLORIA MONÉS

El text a comentar és molt breu, però molt dens i innovador. Per primera vegada, preveient la desfeta del cercle dels Dotze per la defecció de Judes, Jesús els imparteix «un manament nou», posant-lo en relleu en anticipar-lo al verb «us dono» que regeix la frase. La glorificació del Fill de l'home, representant del nostre llinatge humà, coincideix amb el moment més crític de la relació de Jesús amb els Dotze: «Un de vosaltres em trairà.» Simó Pere pretenia escatir-ho preguntant-li per senyes al Deixeble que recolzava sobre el pit de Jesús qui seria aquell de qui aquest els parlava. Però ni Jesús ni el Deixeble estimat li revelaran el nom, evitant que es produís un bany de sang (Jn 13,21-28). Jesús posa els deixebles en el mateix nivell que els dirigents jueus, fariseus i summes sacerdots, que el volien detenir: «Em buscareu i, tal com vaig dir als Jueus: "On vaig jo, vosaltres no hi podeu venir", ara us ho dic també a vosaltres.» El camí que Jesús va traçant no té res a veure amb

la violència dels dirigents jueus que el volien detenir ni amb la que pretendran desplegar els seus deixebles per alliberar el poble d'Israel dels romans. L'única manera de desactivar qualsevol forma de violència és la llei de l'amor al pròxim. No és nova aquesta llei, però Jesús l'encarna ara en la seva manera d'actuar: «En això, en efecte, tots coneixeran que sou els meus deixebles, si us teniu estimació entre vosaltres.» Aquest manament nou el desenvoluparà més endavant: «Aquest és el meu manament, a fi que us estimeu els uns als altres, tal com jo us he estimat. Un amor més gran que aquest ningú no el té, que doni la seva vida pels seus amics... Això us dono: estimeu-vos els uns als altres» (15,12-13.17). Fins aleshores no havia parlat mai d'aquest «nou manament» i, en canvi, a partir d'ara hi insistirà obsessionat. La majoria dels Dotze, igual que els dirigents Jueus, no han comprès encara el seu projecte.

JOSEP RIUS-CAMPS
Biblista

CONSULTORI BÍBLIC

PILAR CASALS

Biblista i egiptòloga

Es pot afirmar que a la Bíblia hi ha passatges misògins?

Segurament, aquesta és una de les preguntes que més ha sorgit en algun moment o altre al llarg de la vida. L'avversió cap a la dona es troba en el cor de la Bíblia; o és quelcom que forma part de la nostra història i la hi hem projectada?

La Bíblia no és aliena a les qüestions humanes, no se'n renta les mans, sinó que les reflecteix tal com són. La misogínia forma part de la història humana, forma part de la nostra societat actual, i per tant, podem trobar comportaments misògins reflectits en ella. Però trobar-hi aquests passatges no significa ni de bon tros que aquests siguin justificats, ni que es posi al centre la violència. La Bíblia ens revela la mà de Déu en la història de la humanitat, una mà que aposta des del primer moment per la llibertat humana, no es pot oblidar que l'Èxode és l'experiència fundacional del poble d'Israel. La revelació de Déu mostra un Déu que aposta per la vida, per la misericòrdia, per posar-se al costat dels qui més pateixen, ens revela un Déu que és tot Amor. I és des d'aquesta perspectiva que es convida l'ésser humà a viure plenament i humanament. Des del cor del missatge bíblic no és possible defensar cap tipus de violència, ni menyspreu vers les dones, tot i que cal dir que al llarg de la història se n'ha fet una lectura de vegades interessada per tenir-les/-nos sotmeses. Cal rellegir la Bíblia a la llum del missatge contingut en ella, Jesús passa fent el bé, alliberant tothom amb qui es troba, manifestant en ell la nova humanitat, on la filiació divina és ressituada al centre, on la igual dignitat entre el tu i el jo és l'essencial.

«Ja no hi ha jueu ni grec, esclau ni lliure, home ni dona: tots sou un de sol en Jesucrist» (Ga 3,28).

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge V de Pasqua

Lectura primera

Ac 14,21b-27

*Anunciaven a la comunitat
tot el que Déu havia fet junt amb ells*

Lectura dels Fets dels Apòstols:

En aquells dies, Pau i Bernabé se'n tornaren a Listra, a Iconi i a Antioquia. Confortaven els convertits de nou i els exhortaven que es mantinguessin fidels a la fe. Els recordaven que per entrar al regne de Déu hem de passar per moltes tribulacions. Ordenaren preveres en cadascuna de les comunitats, i amb pregàries i dejunis els encomanaren al Senyor, en qui havien cregut. Continuaren el seu viatge a través de Pisídia i arribaren a Pamfília. Després d'anunciar a Perga la paraula, baixaren a Atàlia, i d'allà se'n tornaren per mar a Antioquia, des d'on la comunitat els havia confiat a la gràcia de Déu perquè duguessin a terme l'obra que acabaven d'acomplir. Així que arribaren, reuniren la comunitat per anunciar-los tot el que Déu havia fet junt amb ells, i que Déu havia obert les portes de la fe als qui no són jueus.

Al·leluia

Jn 13,34

*Us dono un manament nou,
diu el Senyor:
que us estimeu els uns als altres
tal com jo us he estimat*

Salm responsorial

144

El Senyor és compassiu i benigne,
lent per al càstig, gran en l'amor.
El Senyor és bo per a tothom,
estima entranyablement tot
el que ell ha creat.

*R. Beneiré el vostre nom
per sempre, Déu meu i rei meu.*

Que us enalteixin les vostres
criatures, que us beneixin
els fidels; que proclamin la glòria
del vostre Regne i parlin
de la vostra potència. *R.*

Que facin conèixer als home
les gestes del Senyor,
la magnificència gloriosa
del seu Regne.
El vostre Regne s'estén a tots
els segles, el vostre imperi, a totes
les generacions. *R.*

Lectura segona

Ap 21,1-5a

*Déu ens eixugarà dels ulls
totes les llàgrimes*

Lectura de l'Apocalipsi de sant Joan:

Jo, Joan, vaig veure un cel nou i una terra nova. El cel i la terra d'abans havien desaparegut, i de mar ja no n'hi havia. Llavors vaig veure baixar del cel, venint de Déu, la ciutat santa, la nova Jerusalem, abillada com una núvia que s'engalana per al seu espòs, i vaig sentir cap a l'indret del tron una veu forta que cridava: «És el tabernacle on Déu es trobarà amb els homes. Viurà amb ells, ells seran el seu poble i el seu Déu serà Déu-que-és-amb-ells. Els eixugarà totes les llàgrimes dels ulls i no existirà més la mort, ni dol, ni crits, ni penes. Les coses d'abans han passat.» Llavors el qui seia al tron afirmà: «Jo faré que tot sigui nou.»

Evangelí

Jn 13,31-33a.34-35

*Us dono un manament nou:
que us estimeu els uns als altres*

Lectura de l'evangelí segons sant Joan:

Quan Judes va ser fora del cenacle, Jesús digué: «Ara el Fill de l'home és glorificat, i Déu és glorificat en ell. Si Déu és glorificat en ell, és que també Déu el glorificarà en Déu mateix, i el glorificarà ben aviat.

»Fillets, és per poc temps que encara estic amb vosaltres. Us dono un manament nou: que us estimeu els uns als altres. Tal com jo us he estimat, estimeu-vos també vosaltres. Per l'estimació que us tindreu entre vosaltres tothom coneixerà si sou deixebles meus.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIAI II)

TEMPS DE PASQUA

(SALTERI: SETMANA 1)

Maig

15. DIUMENGE

Diumenge V de Pasqua, Blanc.
Lectures: Fets 14,20b-26 / Salm 144 / Apocalipsi 21,1-5a / Joan 13,31-33a.34-35

SANTORAL: Eufraasi, b. i mr.; Joan de Lestonnac, rel. i fund.; Torquat, b. i mr.

16. DILLUNS

Fèria, *Blanc.* Lectures: Fets 14,5-18 / Salm 113 / Joan 14,21-26

SANTORAL: Germer, b.; Honorat, b.; Joan Nepomucè, prev. i mr.; Margarida de Cortona, rel.; Simó Stock, prev.

17. DIMARTS

Fèria, *Blanc.* Lectures: Fets 14,19-28 / Salm 144 / Joan 14,27-31a. O bé: *Sant Pasqual Bailón (ML), Blanc.*

SANTORAL: Pasqual Bailón, rel.; Restituta, vg.

18. DIMECRES

Fèria, *Blanc.* Lectures: Fets 15,1-6 / Salm 121 / Joan 15,1-8. O bé: *Sant Joan I (ML), Vermell.* Tarragona: *Sant*

Pròsper (MO), Blanc.

SANTORAL: Fèlix de Cantalici, rel.; beat Joan Gilbert, rel.; Rafaela-Maria Porras, rel. i fund.

19. DIJOUS

Fèria, *Blanc.* Lectures: Fets 15,7-21 / Salm 95 / Joan 15,9-11. Vic: **Sant Francesc Coll i Guitart (MO), Blanc.** SANTORAL: Alcuí de York, ab.; Celestí V, p.; Ciríaca.

20. DIVENDRES

Fèria, *Blanc.* Lectures: Fets 15,22-31 / Salm 56 / Joan 15,12-17. O bé: *Sant Bernardí de Siena (ML), Blanc.* SANTORAL: Baldiri, mr.; Basilissa, vg.; Hilari i Silvi, b.

21. DISSABTE

Fèria, *Blanc.* Lectures: Fets 16,1-10 / Salm 99 / Joan 15,18-21. O bé: *Sant Cristòfol Magallanes (ML), Vermell.* SANTORAL: Secundí, mr.; Torquat, mr.; Virgínia, viuda.

El Sant 19 MAIG

Sant Francesc Coll i Guitart

La inestabilitat social i política del segle XIX a Catalunya i Espanya va posar l'Església en dificultats, però alhora va ser un revulsiu; l'època va veure el naixement de diversos sants fundadors dedicats a reforçar l'esperit cristià de la societat. Un dels exponents més clars del nostre país és sant Francesc Coll i Guitart (1812-1875).

Fill d'una família nombrosa i humil de Gombren, al Ripollès, de ben petit va entrar al Seminari de Vic. Més tard va sentir la crida religiosa i es va fer dominic a Girona. La vida conventual, però, li va durar poc a causa de l'exclaustració fruit de la desamortització. Ordenat sacerdot a la diòcesi de Solsona, sant Francesc Coll des d'aleshores es va dedicar a predicar per diverses comarques amb el suport de sant Antoni Maria Claret. En aquestes missions va veure la necessitat de formar les noies de les classes populars i reforçar l'atenció als malalts, i amb aquesta finalitat va fundar les Dominiques de l'Anunciata. La congregació ràpidament va obtenir vocacions i a la mort del fundador ja tenia una cinquantena de cases. Sant Francesc Coll va ser canonitzat per Benet XVI l'any 2009.

Fer de les nostres vides un anunci de la Pasqua

MERCÈ SOLÉ
msoletey@gmail.com

És la proposta que se'ns fa aquest V diumenge de Pasqua en les lectures: a través de l'experiència de la comunitat cristiana (en el llibre dels Fets), amb una fe expressada en un llenguatge poètic (en l'Apocalipsi) i a partir del manament de Jesús (en l'evangeli de Joan). Una mateixa realitat contemplada des de tres aspectes diferents.

Una comunitat dinàmica

És la comunitat qui va encomanar a Pau i Bernabé l'encàrrec de visitar les diverses esglésies, una vegada i una altra, per consolidar la fe dels seus membres, per ajudar-los a tocar de peus a terra defugint el miratge d'una fe desarrelada de les adversitats de la vida, per obrir la seva esperança en Jesús als qui no pertanyien a la tradició jueva. Ho fan confiant Pau i Bernabé «a la gràcia de Déu». I ho fan amb aquest tarannà que s'expressa també en la lectura de l'Apocalipsi «[Déu] viurà amb ells, ells seran el seu poble i el seu Déu serà Déu-que-és-amb-ells». És el moment de preguntar-nos on ens envien les nostres comunitats —ens envien?—, amb quina confiança, com transmetem i què transmetem de la Bona Nova de l'Evangeli, i a qui volem transmetre-li.

Eixugar les llàgrimes per poder veure-ho tot nou

Només Déu és capaç de transformar la mort en vida, d'eixugar realment les llàgrimes, d'acabar amb la mort, el dol, els crits i les penes. Aquesta és la novetat que anunciem: tot allò que ens fa patir, de vegades amb un patiment injust, desproporcionat, insuportable, immerescut, no esgota la realitat, sinó que conté llavors d'una vida nova. I no pas com una recepta miraculosa, sinó només des de la confiança —la fe— en un Déu que ens estima. També nosaltres tenim la capacitat —limitada— d'eixugar llàgrimes i d'alleujar les càrregues dels qui ens envolten.

El manament és ben senzill: estimem-vos com jo us he estimat

És senzill i és fàcil d'entendre. I ens arriba sabent que això inclou la desactivació de l'enemistat i desestimar qualsevol càlcul de guanys i interessos per part nostra. En canvi, ens costa molt. La comunitat cristiana està ben dividida. I no sempre som coneguts per com ens estimem o per com estimem els altres. El fet que Déu mateix hi faci confiança ens hauria d'alegrar la vida i estimular-nos a desdramatitzar els nostres desencontres i rancúnies. Gosem demanar-li que ens ajudi?

Pasqua a Núria: tan a prop del cel!

XAVIER GUILLAMET

El grup de pregària Bona Nova, de la Renovació Carismàtica Catòlica en l'Esperit, va organitzar la celebració de la Pasqua d'enguany al santuari de la Mare de Déu de Núria. Aproximadament una vuitantena de pelegrins, tant del grup organitzador com d'altres indrets de Catalunya, van agafar el cremallera el Dijous Sant per celebrar la passió i la resurrecció del Senyor en el meravellós paratge natural que formen les muntanyes i la vall on està enclavada la basílica.

Els actes sagrats del Triduum pasqual van estar presidits per Mn. Joan Rovira i Mn. Juan Gabriel Arroyo. El primer va celebrar la missa vespertina del Sant Sopar, el Dijous Sant, i les Set Lectures del Divendres Sant. Al matí del mateix Divendres, a l'esplanada davant de la basílica, es va fer el Viacrucis, al qual s'hi van afegir

espontàniament algunes de les persones que havien anat a Núria per gaudir de la natura primaveral.

El Dissabte, Mn. Juan Gabriel va presidir la celebració litúrgica de la Vetlla Pasqual. En acabar, per fer viva l'alegria per la resurrecció del Senyor, tot el grup va gaudir de la tradicional xocolatada fins als voltants de les dues de la matinada.

Val a dir, i a remarcar, que tant els actes litúrgics com la convivència entre tots els germans i germanes en la fe van estar ungits per la constant presència de l'Esperit Sant. Amb Ell, la vocació de servei en els actes sagrats i la convivència entre tots els pelegrins van estar assegurades. L'organització del viatge, de l'estada, de la litúrgia i de la resta de celebracions van ser perfectes.

El programa es va completar amb alguns actes comunitaris per facilitar la pastoral i la fraternitat entre tots els pelegrins. Així, tots els assistents van poder assistir al passí d'una pel·lícula amb un breu col·loqui posterior, a una conferència sobre la història de sant Gil, a la visita a l'ermita, on la llegenda diu que ell mateix va amagar la icona de la Mare de Déu abans de marxar i, finalment, a una excursió al Pic de l'Àliga que va posar a prova la resistència de tots els que van voler fer el camí de pujada al cim.

El diumenge, en acabar Laudes, alguns germans i germanes van donar testimoni de l'experiència espiritual i fraternal viscuda a la Pasqua. Destaquen les paraules de retrobament amb la fe, de confiança en el Senyor, de familiaritat i, molt especialment, de profund agraïment a l'acció de l'Esperit Sant que va posar en el cor dels organitzadors la determinació i el discerniment necessaris per celebrar, tots plegats amb Jesús, una Pasqua meravellosa.

La veu del poble de Déu reunit a Núria —joves i ancians, infants i adults, parelles i solters— va ser unànime: «Hem ressuscitat amb el Senyor!»

El Viacrucis es va celebrar el Divendres Sant al matí.

Postals des d'Andalusia

Recordant el cardenal Amigo

Sevilla, i tot Andalusia, va acomiadar amb un *Rèquiem* multitudinari a la catedral sevillana i amb un aplaudiment encès davant de les seves restes mortals el cardenal arquebisbe emèrit, fra Carlos Amigo. Al costat del fèretre, el bàcul de pastor i l'evangelari de predicador incansable, sempre amb una paraula amable i un somriure a punt per a totes les persones amb les quals coincideixia. En la seva homilia, l'actual arquebisbe, Josep Àngel Saiz Meneses, va traçar un perfil profundament humà i extensament pastoral: «Ha entrat en tots els àmbits i estructures, en totes les famílies, en tots els cors, brillant sempre per la seva entrega sense límits des de la llibertat d'esperit, per la seva capacitat de treball, de fidelitat, d'intensitat i d'amplitud de mires, al marge de la seva intel·ligència, cultura, pedagogia, capacitat, formació, pregària i una actitud profunda d'acollida.»

«El nostre arquebisbe», va subratllar amb força Saiz Meneses, «va passar fent el bé a l'estil de Jesús de Natzaret, amb la seva paraula, amb els seus gestos, amb tota la seva vida, amb l'esperit de les benaurances. Va brillar sempre per la seva pobresa d'esperit, per la seva mansuetud, fam i set de justícia, misericòrdia, netedat de cor, construcció de la pau, persecució per ser fidels a Déu.»

Havia saludat moltes vegades l'estimat cardenal, havia parlat amb ell de temes i problemes «informatius», en els meus temps de sotsdirector del diari *Córdoba*, i sempre hi havia trobat l'«home de bé», l'interlocutor amable, el servidor prudent i fidel. Em quedaria amb aquestes penúltimes paraules seves que ara, en la seva absència, han sortit a la llum: «Déu sempre arriba puntual.» Senzillament, fra Carlos va lliurar sempre la seva vida fins al final.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Les peticions de la Mare de Déu

El 13 de maig del 1917, va tenir lloc l'aparició de la Mare de Déu de Fàtima als tres pastorets a Cova da Iria, a prop de Fàtima.

Malgrat el temps transcorregut, i els avatars de la humanitat, són una llum que apunta a la foscor. Si l'Església va acceptar el missatge de Fàtima és perquè conté la mateixa veritat i la mateixa crida que la de l'Evangeli.

En la primera aparició, la Mare de Déu de Fàtima demana: «Reseu el Rosari cada dia per aconseguir la pau al món i el final de la guerra.»

En la segona aparició, Maria diu: «Vull establir al món la devoció al meu Cor Immaculat.»

I a la sisena aparició diu la Verge: «Soc la Senyora del Rosari.»

Amb el temps transcorregut des d'aleshores, les persones creients i no creients han oblidat aquestes peticions i desitjos de la Mare de Déu de Fàtima, igual que de Lourdes.

«Si no escolten Moisès i els Profetes, tampoc no els convencerà cap mort que ressusciti.» És el que va dir el pare Abraham a la paràbola del ric Epuló i el pobre Llàtzer (Lc 16,31).

JOSEP VIDAL BORRÀS

Totalment d'acord

He llegit la carta de Francisco Pardo, en el número 2223 de l'1 de maig. Francisco i jo ens vam conèixer fa més de 10 anys, quan tots dos érem interns a la Model.

Estic totalment d'acord amb la seva carta, fins i tot m'atreviria a dir que és massa l'aquiescència amb

el tema del Ramadà i, per tant, es pot apreciar una certa discriminació cap a l'entorn cristià.

Malgrat tot, enguany he apreciat que, durant la Quaresma, s'ha respectat el tema de la carn, almenys a Brians 2. Pel que fa a allò que indica Francisco Pardo, per fer dejuni per Quaresma, sí que és complicat i obligatòriament has d'entrar al menjador i agafar la safata. Seria interessant que els capellans dels diferents Centres Penitenciaris de Catalunya tractessin el tema de cara a la propera Quaresma del 2023, deixant clar com s'ha de portar a terme el dejuni tant del Dimecres de Cendra com del Divendres Sant.

FÈLIX GIL

Replantejar els fonaments morals

Encara no sabem quines conseqüències per a l'estabilitat mundial tindrà l'actual invasió d'Ucraïna ordenada i desenvolupada per Putin. Però aquesta tragèdia, com també la pandèmia, és un esperó per replantejar els fonaments morals de les nostres democràcies i de les relacions internacionals.

La suspensió de les exportacions de cereals d'Ucraïna, la caiguda de les borses d'arreu del món i l'augment dels preus de totes les fonts d'energia, són alguns avisos d'aquest replantejament necessari que ha de ser, sobretot, moral i cultural. L'encíclica *Fratelli tutti*, del papa Francesc, ha resultat profètica en aquest sentit, i pot ser una guia per a aquesta tasca inajornable.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

«Déu ens parla a través de qualsevol persona i esdeveniment»

P. Sergi d'Assís Gelpí, autor del llibre «Oikía. Compartint pensaments i vivències», de Publicacions de l'Abadia de Montserrat

MAC
Barcelona

Sergi d'Assís Gelpí és monjo de Montserrat des del 1998. Va treballar força anys a l'Escolania, de la qual havia format part. Mogut per la inquietud de connectar amb persones d'àmbits i procedències ben diversos, entre el 2007 i el 2010 va tenir un blog a internet. El llibre *Oikía. Compartint pensaments i vivències*, de Publicacions de l'Abadia de Montserrat, és fruit d'aquest espai virtual. El seu blog actual s'anomena La Font de Greccio.

«Oikía» és el seu primer llibre. Al darrere hi ha tota una gènesi. Ens la pot explicar?

L'any 2007 vaig començar a fer un blog que portava aquest nom, Oikía, que vol dir «casa» en grec. Volia ser un espai de reflexió i d'acollida. Per això hi havia unes estances en aquesta casa que corresponien a les àrees temàtiques del blog. Al llarg dels tres anys d'existència, moltes persones hi aportaven els seus comentaris i vivències, i això m'estimulava a oferir-ne de nous.

Com definiria aquestes més de cent setanta reflexions?

Com un calaix de sastre! Parlo de coses absolutament diferents. Però totes des de la perspectiva d'un monjo jove, interessat per connectar amb persones de moltes menes. Per tant, el fil conductor és la mirada d'un monjo sobre realitats molt diverses. Al mateix temps, és una mirada personal perquè cadascú podria tenir la seva.

Amb quins objectius ha volgut donar-les a conèixer?

Per a mi, el món de la comunicació és important. I, per tant, compartir allò que vivim i som té molt de sentit. Exposar-se sempre té els seus riscos, però penso que val la pena en aquest món actual. A més, era un compromís des del 2010 quan vaig tancar Oikía. Curiosament, tot i

anar ben enfeinat a l'Àfrica, he trobat l'ambient propici per posar-me a fer la selecció de textos.

Quins creu que són els temes d'aquests escrits que més interpel·len el lector?

Dependrà del lector. Sempre intento escriure coses que puguin arribar a lectors molt variats, tant creients com agnòstics com ateu. I això es pot notar en el llenguatge que utilitzo i en la tria de temes. Tinc curiositat per saber com el llegiran persones atees o agnòstiques, que em consta que han comprat el llibre. La meua intenció no és descafeïnar el missatge cristià, sinó des del meu ésser cristià poder oferir una paraula significativa per a qualsevol persona que el llegeixi. És un repte, és clar, i no sé si ho aconseguixo. Però ho intento...

Alguns dels protagonistes d'aquests pensaments són figures rellevants de l'Església, com ara Francesc d'Assís, la mare Teresa de Calcuta, Maximilià Maria Kolbe, Clara d'Assís, Joan Alsina... Però també ho són gent anònima. De tots ells podem aprendre lliçons de vida?

I tant! Si fóssim capaços d'aprendre de cada persona! De vegades, per aprendre allò que cal fer, i d'al-

Marta Pons

El P. Sergi d'Assís Gelpí, davant del seu ordinador.

Missioner a Uganda

Actualment el P. Sergi d'Assís és missioner en un monestir benedictí a Tororo, un poble de l'est d'Uganda, prop de la frontera amb Kènia. Ens contesta les preguntes a través del correu electrònic. «Aquí l'activitat és molt intensa i he hagut de trobar un moment amb prou calma per respondre-les», comenta. I afegeix: «Em fa il·lusió que m'escriviu des de *Catalunya Cristiana* perquè l'he llegida des de fa molts anys a casa de la meua àvia. Quan hi havia un article que m'agradava, me'l retallava i guardava.»

tres, per aprendre allò que no s'ha de fer. Però sempre aprendre! Déu ens parla a través de qualsevol persona i esdeveniment, fins i tot a través de les que menys ens pensàvem. Sant Benet estava molt convençut d'això.

Fa dos anys que viu en un monestir benedictí a Uganda. Com heu viscut durant aquest temps fets com la pandèmia del Covid-19 o la invasió russa a Ucraïna?

La pandèmia s'ha viscut amb trets de Tercer Món: veient el desastre en països occidentals, però també sentint-nos ciutadans de tercera categoria a l'hora de repartir les vacunes. Aquí ha afectat moltíssim econòmicament, sobretot en persones que ja vivien en la pobresa. Pel que fa a la invasió d'Ucraïna i molts altres conflictes o notícies, molta gent està desinformada. Alguns saben coses perquè tenen internet, però jo diria que una gran part de la població desconeix moltes coses que passen al món. Hi ha un aïllament no només a nivell econòmic, sinó a molts altres nivells. Crec que l'Àfrica, en molts aspectes a escala mundial, no compta ni se la té en compte. No som poderosos i no ho podem canviar, però almenys sí que podem aportar un granet de sorra. Ho hem d'intentar!

El P. Josep Massot, director de Publicacions de l'Abadia de Montserrat durant cinquanta anys i il·lustre historiador, assagista i filòleg, va morir el 24 d'abril passat. Quin és el llegat que ens deixa?

El P. Massot ha deixat un llegat ingent a nivell material per la feina tan fecunda de tants i tants anys! Però, per a mi, el millor llegat és la seva promoció de la llengua i la cultura catalanes. En aquests temps grisos que vivim, amb gesticulacions buides d'algunes persones i institucions a l'hora de defensar la llengua, el seu exemple discret i treballador ens mostra com n'és d'important que cadascú, des del seu àmbit, miri de tenir cura de la llengua, com un signe positiu d'identitat col·lectiva.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

Recuperar el valor de l'ancianitat

La Comunitat de Sant'Egidio defensa un nou model d'assistència, basat en la prevenció, per a la gent gran

MAC
Barcelona

«Ha arribat el moment d'abandonar la institucionalització com a eix vertebrador de l'assistència i cura dels ancians. Cal que al voltant de l'ancià hi hagi un *contínuum* assistencial per oferir un mosaic de solucions en què la residència no sigui l'eix de l'assistència dels ancians ni el destí final», va afirmar Jaume Castro, responsable de la Comunitat de Sant'Egidio a Barcelona, durant la roda de premsa de presentació d'un nou model socio-assistencial per integrar la gent gran en el teixit social i evitar-ne així l'aïllament. I va afegir: «El nostre somni és construir una ciutat familiar on tots els ancians puguin passar els darrers anys de la seva vida a casa. Per fer possible aquest canvi cal una voluntat política forta i apassionada.»

Un dels programes de la Comunitat de Sant'Egidio és «Visca els ancians!», que té com a propòsit fer un seguiment actiu de la població de més de vuitanta anys, reforçar les xarxes de suport, afavorir les actuacions al domicili i optimitzar l'ús dels recursos. El programa està centrat fonamentalment en la prevenció: contrarestar els efectes negatius que alguns episodis crítics (onades de calor, epidèmies de grip, caigudes...) poden tenir en la salut de les persones grans.

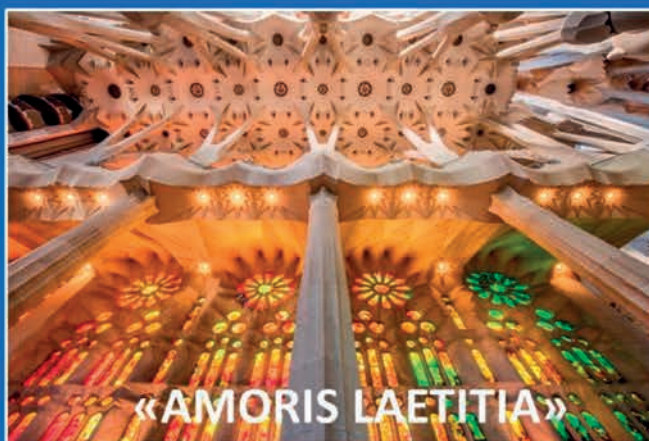
Jaume Castro va defensar que «un nou model d'atenció i cura dels ancians ha de basar la seva assistència en la prevenció, en particular, en la lluita contra l'aïllament social i la soledat. La reforma ha d'integrar l'assistència social i la sanitària en l'atenció domiciliària per a tots aquells que ho necessitin». «Cal dissenyar —va dir— programes assistencials que, a través de serveis en xarxa en el territori, arribi a tots els ancians majors de vuitanta anys amb risc de dependència o soledat. No n'hi ha prou amb una reforma o una revisió del model actual, sinó que cal apostar per un nou model que inclogui uns pressupostos que l'avalin.» Va posar en relleu que «els ancians són una riquesa per a la societat».

Així mateix, el responsable de la Comunitat de Sant'Egidio a Barcelona va donar a conèixer que «s'ha demanat a l'administració pública que s'actui per facilitar la visita de familiars, amics i voluntaris als ancians de les residències. En aquests darrers dos anys, com a conseqüència de la pandèmia, l'estat de salut de molts ancians ha empitjorat a causa de l'aïllament, de la manca de socialització amb els seus familiars i amics i del deteriorament físic derivat de la inactivitat i la disminució del règim de visites sanitàries».

Segons un estudi fet per la Comunitat de Sant'Egidio, a les residències d'ancians de Barcelona es constata que en el 85 i el 90% de les residències els ancians ja tornen a rebre visites. «Però amb quines condicions?», es preguntava Jaume Castro. «El temps de la visita està controlat i és molt curt; en la majoria dels casos ha de ser amb cita prèvia.» Castro constata que «el més preocupant és que només en el 27% de les residències hi entren persones voluntàries. O bé no es permet la visita de voluntaris o en les que ho desitjarien no en tenen. A causa d'això, els ancians que no tenen família o que no reben visita dels seus familiars estan més sols».

Jaume Castro, durant la seva intervenció a la roda de premsa.

62

LES CIRCUMSTÀNCIES ATENUANTS condicionen el discerniment personal

En plantejar la qüestió del discerniment personal i pastoral davant situacions que no responen a la 'normalitat', el papa Francesc ha insistit a subratllar que les circumstàncies no sempre són les mateixes i, per això, tampoc les situacions poden ser valorades amb els mateixos criteris ni és possible arribar a les mateixes conclusions. En aquest context, ell s'ha referit a la necessitat de tenir en compte **els condicionaments i les circumstàncies atenuants**.

«Per comprendre correctament la possibilitat i la necessitat d'un discerniment especial en algunes situacions 'irregulars', hi ha una qüestió que cal tenir en compte sempre, de manera que ningú no cregui que les exigències de l'Evangeli es posen en risc.

L'Església posseeix una sòlida reflexió entorn dels condicionaments i circumstàncies atenuants. Per això, **no és possible afirmar que tots els qui es troben en una situació 'irregular' viuen en pecat mortal i estan privats de la gràcia santificant. Cal considerar quelcom més que la simple ignorància de la norma.** Un subjecte pot conèixer molt bé la norma, però alhora tenir una gran dificultat per comprendre "els valors inherents a la norma" (*Familiaris Consortio*, 33), o pot estar en unes condicions concretes que no li permeten d'obrar de manera diferent i prendre altres decisions sense una nova culpa. Amb molt encert els Pares sinodals van reconèixer que "pot haver-hi factors que limiten la capacitat de decisió".

Ja sant Tomàs d'Aquino reconeixia que algú pot tenir la gràcia i la caritat, però no poder practicar bé alguna d'aquestes virtuts; dit d'una altra manera, encara que algú posseeixi totes les virtuts morals infuses, "pot tenir dificultats per manifestar amb claredat alguna d'aquestes virtuts"» (AL 301).

Per aquests motius, Francesc ha recordat que **el Catecisme de l'Església catòlica ja s'ha pronunciat molt clarament sobre aquesta qüestió**, una qüestió de transcendència indubtable en el moment de valorar la moralitat d'un acte concret. No es tracta d'un nou principi que comporti una ruptura amb el passat.

«El *Catecisme de l'Església catòlica* s'expressa d'una manera contundent: “La imputabilitat i la responsabilitat d'una acció poden quedar disminuïdes i fins i tot suprimides per la ignorància, la inadvertència, la violència, la por, els hàbits, les afeccions immoderades i altres factors psíquics o socials” (1735).

En un altre paràgraf, el mateix *Catecisme* es refereix novament a circumstàncies que atenuen la responsabilitat moral, i menciona, amb gran amplitud, “la immaduresa afectiva, la força de les habituds concretes, l'estat d'angúnia o d'altres factors psíquics i socials que disminueixen i àdhuc extenuen la culpabilitat moral” (2352). Per aquesta raó, un judici negatiu sobre una situació objectiva no implica un judici sobre la imputabilitat o la culpabilitat de la persona implicada.

A partir d'aquestes conviccions, considero molt oportú allò que van voler sostenir molts Pares sinodals:

“En determinades circumstàncies, a algunes persones se'ls fa molt difícil actuar d'una altra manera. Per això, bo i mantenint una norma de caràcter general, cal reconèixer que la responsabilitat pel que fa a certes accions o decisions no és la mateixa en tots els casos.

Tenint en compte la consciència rectament formada de les persones, cal que el discerniment pastoral es faci càrrec d'aquestes situacions. Tampoc les conseqüències dels actes realitzats no són necessàriament les mateixes en tots els casos”» (AL 302).

La conseqüència immediata d'aquestes reflexions relatives a les circumstàncies atenuants és evident: cal que els pastors siguin summament prudents i cauts quan hagin d'acompanyar una persona en el procés de discerniment de la situació en què es troba, perquè la responsabilitat pel que fa a algunes accions o decisions no és la mateixa en tots els casos.

Sovint les *circumstàncies atenuants* influeixen en el comportament de les persones i, en conseqüència, incideixen en el grau de culpabilitat dels seus actes, és a dir, en la moralitat de la seva manera de fer.

Per tot això, no podem pas oblidar la importància i la transcendència de la **formació recta de la pròpia consciència**. Ho veurem en l'anella següent.

- Creus que els pastors donen la importància deguda a les *circumstàncies atenuants* en el moment de jutjar els comportaments de les persones que es troben en una situació 'irregular'?
- Creus que tenen en compte aquestes *circumstàncies atenuants* en el moment de fer l'oportú discerniment personal i pastoral de cada situació?
- En la teva situació personal, has adquirit la formació adequada sobre aquesta qüestió, tan important en molts casos? Què penses fer?

A Xile hi ha àrees forestals que s'han vist fortament atacades per la larva de l'insecte «*Ormiscodes amphimone*».

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Bosc atacats per larves d'insectes

FRANCESC NICOLAU

Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

És un altre punt que no es pot deixar de banda quan parlem de la degradació del nostre planeta. No tan sols l'excés del gas carbònic i els incendis de boscos ens perjudiquen de debò. Hi ha també la desforestació que poden provocar els insectes. Val la pena saber-ho per fer-hi front i cal actuar, doncs, també en aquest àmbit.

Per què dic això? Simplement perquè m'he trobat amb la notícia de l'estudi fet per tres universitaris xilens, Sergio A. Estay, Roberto Chávez i Álvaro Gutiérrez, del que està passant als boscos del sud del seu país. Allà hi ha àrees forestals que s'han vist fortament atacades per la larva de l'insecte *Ormiscodes amphimone*. Aquest animaló, quan es fa adult, és com una arna, però a l'estat de larva té un aspecte d'oruga amb espines urticants que cobreixen tot el seu cos. I és aleshores quan fa malbé els arbres. Concretament, l'arbre que prefereixen és l'anomenat, en la llengua d'allà, *lenga*, i és el que científicament rep el nom de *Nothofagus pumilio*. És un arbre caducifoli que pot viure 150 anys. Aquests *lengues* fan autèntics boscos al sud del con-

tinent americà. I són beneficiosos, com tots els boscos.

Doncs bé, quan els tres investigadors, després de tenir-ne notícies, van anar a veure què hi passava es van trobar amb la gran sorpresa: va ser «esgarrafós», diuen. A la regió xilena d'Aysén, que té una extensió com la de Portugal, la plaga d'aquestes larves afecta, pel cap baix, unes 200.000 hectàrees! I és que a partir del 2000 ha anat creixent enormement la quantitat d'aquests insectes. És entre el desembre i el març (estiu austral) que passa això. Els arbres comencen a treure fulles, que són devorades tot seguit per aquestes larves. L'arbre pot viure encara un any o dos, però acaba morint. Una vista aèria de l'indret mostra que a l'estiu ja es veu com un paisatge d'hivern per la manca de fulles als arbres.

Per què han augmentat tant aquests insectes? Sembla que cal atribuir-ho a l'ascens de temperatura de la regió a causa del canvi climàtic. Ens trobem, doncs, amb un altre efecte nefast d'aquest canvi de clima. Una raó més per frenar-lo el que es pugui, oi?

GENT DE CASA

Lluís de Despujol

Monsenyor Despujol, cavaller capellà del Reial Cos de la Noblesa de Catalunya, va ser un personatge singular durant més de mig segle de vida a Catalunya. Vinculat a l'alta societat, sempre va estar present en bateigs, comunions, matrimonis o enterraments de les millors famílies. Ell ho era. Fill del marquès de Palmerola, comte de Fonollar, baró de Callús, baró de Solivella i baró de Montclar, i dels marquesos de Santa Isabel, per part de mare, amb avantpassats de cognoms il·lustres, títols nobiliaris, generals i governadors.

Lluís de Despujol i Ricart va néixer a Barcelona el 1889 (en alguns llocs indiquen el 1895), en una família de vuit germans. Era el noi més gran i, en optar per la carrera eclesiàstica, el seu germà Josep, un any menor, heretà el títol.

Cursà estudis al Seminari de Barcelona i es doctorà a la Pontifícia de Tarragona. Fou ordenat el 1921 i va continuar estudis a la de Sant Tomàs de Roma, on seria capellà de l'Església Nacional Espanyola de Montserrat, fins al 1927, que monsenyor Isidre Gomà el va cridar com a secretari de cambra i canceller de la diòcesi de Tarassona, on coneixeria el futur bisbe Modrego.

Retornà a Barcelona el 1932. Va ser canonge i prior de l'Arxiconfraria de la Puríssima Sang i consiliari de la Federació de Pares de Família. Ja abans de la guerra es va convertir en

el capellà de l'alta societat i, passada la persecució, retornava a Barcelona els primers dies de febrer del 1939.

El 1941 seria nomenat prelat domèstic de Sa Santedat el Papa. Cunyat de l'exministre Joan Ventosa i Calvell, o d'Antoni Villalonga, durant tres dècades es pot comptar per centenars el nombre de bateigs de fills de la noblesa, burgesia i jerarques catalans. També va celebrar, per dotzenes, els casaments més destacats d'aquells anys, en què fins i tot va tenir la desagradable sorpresa de ser assaltat pels maquis al seu domicili.

En arribar la dècada del 1950, i fins al 1967, va ser representant del bisbat a la Molt Il·lustre Administració de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Va portar la institució amb mà de ferro, juntament amb el canonge Marià Vilaseca, que ja ho havia estat abans de la guerra. Va ser un home clau per a l'enfortiment econòmic que va permetre recuperar la institució, tot assolint un gran hospital en temps de penúria.

A partir del 1971 comença a viure retirat. Els temps i la societat han canviat i ell passa llargues temporades a la finca familiar de Voltregà o, els darrers anys, a Llívia, a la Cerdanya, on moriria el 17 de juny del 1981. Va ser enterrat al panteó familiar, a Sant Hipòlit de Voltregà el dia 20, en una cerimònia oficiada per mossèn Francisco Muñoz. Els funerals tingueren lloc el dia 23 a la catedral de Barcelona.

JOAN PALLARÈS-PERSONAT
Historiador

Mn. Despujol va ser representant del bisbat a l'administració de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

JAIME SANZ SANTACRUZ

Aprender a querer
No endurezcáis vuestro corazón
 Palabra, 2022, 191 pàg.

Sabem estimar de veritat? Ens sentim realment estimats pels altres? Moltes vegades trobem a faltar l'amor veritable, i reconeixem que no sabem estimar els altres com cal. Ningú no en sap tant, de l'amor, com els homes i dones que tenen fe.

Llibres més
 venuts el mes
 d'ABRIL

BERNAT SELLARÈS

Economia i ecologia
 Editorial Claret

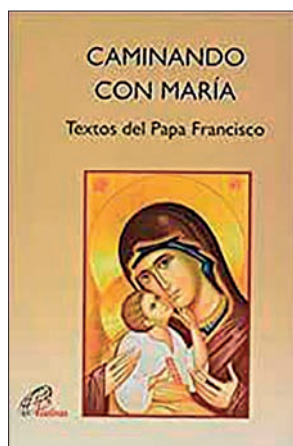
ORIOI JARA

Deu raons per creure en Déu
 Albada Editorial

EMPAR MOLINER

Benvolguda
 Columna

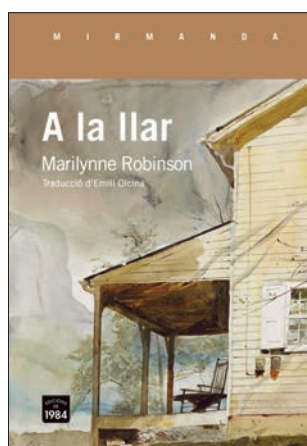
+claret

TEXTOS DEL PAPA FRANCESC

Caminando con María
 Paulinas, 2021, 159 pàg.

El papa Francesc és un apassionat de la persona de Maria, la Mare de Jesús. Des de la seva elecció com a Papa, ens ha deixat molts textos escrits o parlats. Perquè ens acompanyin les seves reflexions, oferim un text breu per a cada dia de l'any, perquè qualsevol moment és bo per dedicar un record a la nostra Mare.

MARILYNNE ROBINSON

A la llar
 Edicions de 1984, 2022, 384 pàg.

La Glory Boughton té trenta-vuit anys quan, després d'un desengany amorós, torna a contraccar a Gilead per cuidar el seu pare. Aviat el seu germà Jack, l'ovella negra de la família, també torna a casa i els braços del pare s'obren per acollir el més estimat dels vuit fills. Una novel·la lluminosa i guaridora.

FEDERICO MAYOR ZARAGOZA

Inventar el futuro
 Anfora nova, 2021, 574 pàg.

Aquesta important publicació col·loca en un primer pla les qüestions més urgents que es plantegen en el marc del sistema multilateral, així com les dones i els homes que van contribuir de forma significativa a millorar la condició humana com Rosa Parks, Martin Luther King, Nelson Mandela i altres.

CRÍTICA DE TEATRE

ANDREU SOTORRA

andreusotorra@gmail.com

De la llarga nòmina d'espectacles de La Cubana hi ha un tret comú: la participació en tots ells de part o tots els espectadors com a intèrprets espontanis, sovint sisplau per força. Amb l'espectacle *Adeu Arturo*, la companyia s'ha hagut de reinventar a causa de les circumstàncies epidemiològiques que no aconsellen encara una excessiva interacció personal.

Però això no decep els milers de

L'herència de La Cubana

fans de La Cubana perquè des del primer moment se senten copartípcips del «funeral festiu» que La Cubana ha rebut l'encàrrec d'organitzar per atendre les últimes voluntats del patrici andorrà, establert a Barcelona, el senyor Arturo Cirera Mompou, personatge carregat de medalles, honors i condecoracions de tot el món.

És tan il·lustre, el tal Arturo, que se li ofereix el Saló de Cent de l'Ajuntament per a la capella ardent, però la família, una trepa de nebots endolats com si fossin corbs, hi renuncia perquè ha d'acceptar que el «tiet Arturo» hagi triat el centenari Coliseum per dir l'últim adeu al món, just el dia que ell complia els 101 anys.

Com que es tracta de La Cubana, no ha d'estranyar a ningú que un dels protagonistes del funeral sigui precisament un lloro. Sí, un

lloro de bell plomatge i bec esmolat, de nom Ernesto —meravelles de l'ensinistrament de bestiar— que ha acompanyat tota la vida Arturo Cirera i Mompou, regal del comandant Fidel Castro.

El «funeral» dura unes dues hores. I com que és «pur teatre», quan sembla que s'acaba... torna a començar. Mentrestant, per la tarima han passat, retent homenatge al difunt, tot de cossos de ball, gaiters escocesos, personal de la funerària, una ancestral cantant italiana, un cor andorrà... i vinga patims, patams i patums i fins i tot el president de l'Arca de Noè, que és qui té les claus de l'últim testament de l'Arturo Cirera i Mompou i que un es guardarà prou de desvelar als que no hagin assistit encara al «funeral».

La Cubana continua sent un doll d'energia que fa que on només són onze intèrprets principals aviat sembla que en siguin un centenar. Sempre amb una marca de la casa perquè, malgrat el relleu d'una nova generació d'intèrprets, hi ha aquells que, pel gest, pel parlar, per l'actitud, es diria que són els mateixos veterans que van arrencar l'aventura de La Cubana ja fa més de quaranta anys. Aquesta sí que és per al teatre català una herència de debò i no la falsa herència del patrici Arturo.

© La Cubana

Una trepa de nebots endolats com si fossin corbs vetlla el cos del patrici Arturo Cirera i Mompou, protagonista absent de La Cubana al Teatre Coliseum.

«ADEU ARTURO»

INTÈRPRETS: Montse Amat, Miquel Arnau, Nuria Benet, Víctor Gómez, Àlex González, Filomena Martorell, Virginia Melgar, David Ramírez, Toni Sans, Xavier Tena i Annabel Totusaus
GUIÓ I DIRECCIÓ: Jordi Milán.
Companyia La Cubana
Teatre Coliseum, Barcelona.
Fins al 22 de maig

AMB BON HUMOR

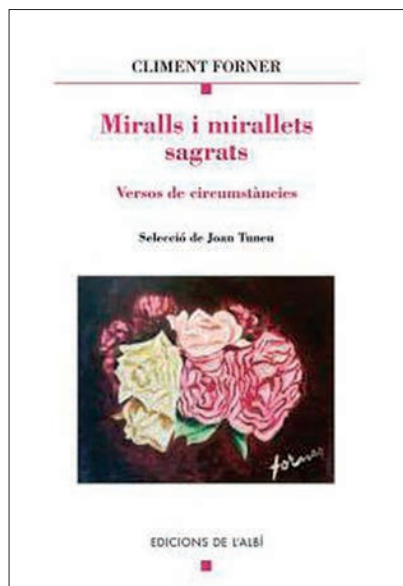
CRÍTICA LITERÀRIA

JOSEP RUAIX I VINYET

Eclesiàstic, gramàtic i escriptor

Obra menor d'un gran poeta

CLIMENT FORNER

Miralls i mirallets sagrats.
Versos de circumstàncies
Selecció i justificació
de Joan Tuneu
Edicions de l'Albí, 2020,
330 pàg.

Climent Forner i Escobet (Manresa, 1927) és un gran poeta vivent, autor d'una ingent producció i d'indiscutible qualitat. Recentment, amb l'ajuda de Joan Tuneu (professor berguedà jubilat), ha publicat el recull de «versos de circumstàncies» esmentat al marge. Tractant-se, com he dit, d'un gran poeta, aquestes composicions, encara que hagin tingut un objectiu diguem-ne menor, no deixen de posseir un alt nivell literari i per això valia la pena que fossin compilades en un volum a l'abast del públic.

Els poemes es distribueixen en diferents apartats, segons si es refereixen a bateigs, a primeres comunions, a casaments, a nades, a defuncions, etc., apartats que duen uns títols molt suggestius.

Perquè el lector en tingui un tast, reproduïm un sonet deliciós (pàg. 56), referent a una primera comunió a Montserrat l'any 1956: «Oh Verge bruna / de Montserrat, / en caritat / doneu-me una // petita engruna / del Pa sagrat / d'immaculat / color de lluna. // Captaire só; / fins ara no / he fet fortuna. // Hauré refús? / Deu-me Jesús, / oh Verge bruna.» I ara un sonet de temàtica mística, digne de sant Joan de la Creu, referent a una vocació religiosa i compost en 1955 (pàg. 169): «La meva orella s'ha alegrat al dring / clar de la teva veu i dels teus passos / a la remor suau... Amat, ja vinc! / Mirra abundant destil·len els meus braços. // Ardidament avanço fins que et tinc / i en l'abraçada refo-nem els llaços, / mentre l'Amor va percaçant els cinc / sentits rebels, els cinc xacals voraços. // Sóc te-va ja per sempre! Jardí clos, / amb tendres assutzenes on pastures, / sols Tu, l'Anyell, Font d'aigües pures! // Oh joia nupcial! Fugim, Espòs; / fugim, rompudes les mortals maromes, / devers el pujolar de les aromes.» Per tant, aquest nou recull de Climent Forner arrodoneix la seva trajectòria creadora i ens fa conèixer més bé les diverses facetes d'un poeta de raça, a qui desitgem que ens acompanyi encara per molts anys.

RAUXA

El sant de l'absurd

Aquest diumenge el papa Francesc canonitza nou beats. Entre ells sobresurt Carles de Foucauld (1858 - 1916), una personalitat singular que juntament amb Teresina de Lisieux, Elisabet de la Trinitat, Charles Péguy o Simone Weil conformen l'atractiu ambient catòlic francès del tombant del segle XIX al XX.

La fe d'aquest sant es caracteritza, en primer lloc, per una recerca incessant de la veritat. El desig ardent que se li desvetlla de seguir literalment el Jesús pobre i abaixat per amor el du a comprometre's amb successives experiències de vida religiosa per França, el Pròxim Orient i el nord d'Àfrica. Aquest periple trepidant —sota l'aparença d'una estabilitat i obediència fluctuants— reflecteix, per contra, una fidelitat insubornable a la crida de Crist. Foucauld troba finalment el seu lloc on encarnar la vocació al bell mig del desert del Sàhara, en una solitud quasi absoluta i en contacte tan sols amb la dispersa població tuareg. En la tria d'aquest lloc inhòspit es posa de manifest la segona característica de la fe d'aquest sant: l'ocultament i la gratuïtat. Vivint al mig del no-res Carles de Foucauld renuncia no només a la comoditat material més bàsica, sinó a tota recompensa afectiva o espiritual. Invisible als ulls dels occidentals, no hi ha lloc per a la notorietat; envoltat d'un poble íntegrament musulmà no aconseguirà cap conversió, cap ni una. Sense cap resultat tangible, sense cap obra avaluable, la seva existència sembla marcada per l'absurd. Però és aquesta vida en aparença fracassada i lliurada al no-res el que fa de Carles de Foucauld un model de configuració a Crist, un sant en estat pur.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

PARES TEATINS

El **diumenge 15 de maig**, a les 17.00, concert de la Coral Gracienc a favor de la Fundació Mirada de Esperanza. Església de Sant Gaietà, c/ Consell de Cent, 293 – Barcelona.

ORATORI DE SANT FELIP NERI DE BARCELONA

El **diumenge 15 de maig**, a les 19.30, cicle *Homenatge al P. Antoni Vicenç Serramona* amb dos components de l'Orquestra Barroca Catalana.

INTERIORITAT

El **dimecres 18 de maig**, a les 18.00, xerrada en línia amb Pablo d'Ors sobre *La trobada amb Déu*. Inscripcions: www.espainterioritatpalau.com.

NUESTROS PEQUEÑOS HERMANOS

El **dimecres 18 de maig**, a les 19.30, trobada musical a favor dels nens acollits a Hondures, Guatemala i Mèxic, amb Miguel Venegas, Edwin Vallecillo i Orlando Ramos a Martí-Codolar de Barcelona. Reserves: tel. 934 342 029 i 639 153 153.

PASTORAL DE LA SALUT

El **dimecres 18 de maig**, a les 19.00, presentació del llibre *Renacer: una nueva oportunidad para el mayor de Juan M. Bajo*, amb Carme Mun-té, Mons. Javier Vilanova i l'autor al carrer Sant Pau, 101, de Barcelona.

AULA MOUNIER

El **dijous 19 de maig**, a les 19.00, xerrada sobre *L'encontre amb l'altre i les virtuts polítiques* amb Joan Lluís Pérez Francesch i lliurament del Reconeixement Mounier 2022 a la sala Sant Jordi del Seminari de Barcelona (c/ Diputació, 231).

MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **dissabte 21 de maig**, a les 9.45, taller *Iniciació a la lletra gòtica zero* amb Conxa Adell. Inscripcions: tel. 682 705 003.

BETEL'22

El **dissabte 21 de maig**, a les 16.00, trobada Betel'22 amb tallers, ponències i testimonis a La Salle Bonanova (passeig de la Bonanova, 8 – Barcelona).

SANT JOSEP DE LA MUNTANYA

Organitza del **dissabte 11 de juny al dilluns 13** una peregrinació a Lourdes. Més informació: tel. 609 775 989.

Girona

CATALONIA SACRA

El **dissabte 21 de maig**, a les 11.00, conferència *Les pintures de Santa Eulàlia de Vilanova de la Muga* amb Miquel Àngel Fuménal, Imma Brull i Núria del Toro. Inscripcions: tel. 693 720 202.

Lleida

MUSEU DE LLEIDA

El **dijous 19 de maig**, a les 19.00, conferència d'Ana Lorient sobre *Una visió de la ciutat a partir de les excavacions dels barris de Magdalena i de Cappont*.

Solsona

SANTUARI DEL MIRACLE

El **cap de setmana del 27 al 29 de maig**, trobada *Els arquetips femenins que ens habiten: la literatura de Víctor Català* amb Albert Soler, Alba Romanyà i Arnau Vives. Inscripcions: tel. 973 291 699.

Tarragona

ORGUE

El **diumenge 15 de maig**, a les 18.30, audició d'orgue amb el G. Andreu Martínez al monestir de Sant Josep i Santa Anna de Tarragona.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè els joves descobreixin en Maria l'estil de l'escolta, la profunditat del discerniment, la valentia de la fe i la dedicació al servei

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

/catalunyacristiana

@catcristiana

catcristiana

Catalunya Cristiana

Director: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat
Fotògraf: Agustí Codinach

Col·laboradors d'aquesta setmana:
Pilarín Bayés, Joan Boronat, Pilar Casals, Teresa Casillas, Ignasi Díaz, Jaume Gabarró, Antonio Gil, Joan Guiteras, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Josep Ruaix, Lluís Serra, Mercè Solé, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, P-JYnaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Macià Grau

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

CARME MUNTÉ MARGALEF

L'art corre per les venes de la jove barcelonina Olalla Wallin, que es dedica a totes les disciplines: música, pintura, fotografia, literatura... Ella és l'autora del nou logotip de *Catalunya Cristiana*, inspirat en la creu gaudiniana que coronarà la torre de Jesucrist de la Sagrada Família.

Què és per a tu l'art i quin lloc ocupa a la teva vida?

És la meua manera de relacionar-me amb el món. M'expliquen que des d'abans de parlar, m'ha estat molt natural i més fàcil expressar-me amb un llenguatge artístic (el pictòric en un principi) que no pas amb el llenguatge verbal, potser per la meua naturalesa tímida. Amb els anys ha esdevingut una forma essencial de comunicació o, si més no, de reconeixement i celebració de la Bellesa. Avui dia ocupa una part molt gran, en primer lloc, perquè és el meu mitjà de vida, però també perquè cada projecte és una nova oportunitat i procuro entregar-me, oferir tot el que tinc.

Com vius l'art des de la vessant cristiana?

Tinc sempre present que els dons que he rebut no venen de mi, són un regal que m'ha ofert el Senyor, i encara que és una cosa per la qual estic molt agraïda, a vegades ha estat motiu de dolor i patiment. Amb els anys, l'educació que he rebut i les persones que m'han acompanyat en el camí, he trobat sentit al fet que l'art és la forma més profunda en què puc oferir-me en servei precisament perquè comparteixo allò que se m'ha donat. En els temps que corren, necessitem més que mai que ens recordin que la Bellesa existeix i que la podem trobar fins i tot als racons més foscos i dolorosos.

Quin ha estat el procés creatiu per elaborar el nou logo de Catalunya Cristiana?

Ha estat un procés molt natural i fluid. Partint de la premissa de la creu gaudiniana, en concret de la torre de Jesucrist de la Sagrada

Olalla Wallin, creadora del nou logo de «Catalunya Cristiana»

«L'art és la forma més profunda en què puc oferir-me en servei»

Família, i dels colors corporatius en línia amb la imatge de Ràdio Estel, la recerca de la forma ja començava en una direcció concreta. A partir d'uns esbossos en els quals estudiava la forma de la torre i situava la creu en diferents punts de vista, fàcilment, vam veure que el punt de vista zenital era el que ens oferia una simplicitat i un vocabulari més ampli. La idea del logo era que fos minimalista i proper, per la qual cosa em vaig centrar a representar aquesta creu d'una forma en la qual s'intuïssin els quatre braços en direcció als quatre punts cardinals i un cinquè assenyalant el cel.

El resultat d'una obra artística sol emancipar-se de la voluntat del creador. També ha estat així en aquest cas?

Succeeix una cosa curiosa en l'art, i és que tu esdevens un mitjà,

treballes amb intuïcions i moltes vegades altres ulls són capaços de veure coses que tu no havies pensat de manera conscient. De forma no intencionada en un inici, simplement per poder representar aquest cinquè braç, sorgeix en el centre de la creu una altra creu més petita, abraçada per la gran, que porta el pes visual al centre tot esdevenint el cor de l'Església. De la mateixa manera, queden accentuats els braços laterals per un color blau més intens, que pel fet de crear uns plans que estan situats en volum, generen fletxes que assenyalen en les quatre direccions. Per acabar, trobem unes línies blanques a l'interior dels braços, que són un record de les finestres que hi haurà a la torre de Jesucrist de la Sagrada Família, alhora que esdevenen un element d'aire i obertura al logo.

DESCARREGA'T JA LA NOVA APP DE

ràdio estel

Disponible a

